

**SŁOWO W DUSZY,
DUSZA W SŁOWIE**

Kamila Brodowska
Dawid Bzorek
Walentyna Sobol

**SŁOWO W DUSZY,
DUSZA W SŁOWIE**
Historia Błękitnego Okrętu

Redakcja naukowa
Prof. dr hab. Walentyna Sobol

*Książkę dedykujemy 70-leciu
Katedry Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego*

Warszawa 2023

© 2023 Copyright Walentyna Sobol, Kamila Brodowska, Dawid Bzorek,
Instytut Kultury Regionalnej i Badań Literackich,
Katedra Ukrainistyki, Wydział Lingwistyki Stosowanej UW

Publikacja dofinansowana ze środków uniwersyteckich (środki Rady Konsultacyjnej ds. Studenckiego Ruchu Naukowego oraz subwencji dziekańskiej dr hab. Magdaleny Olpińskiej-Szkiełko, prof. ucz. – subwencja badawcza 2023).

Recenzenci:

prof. dr hab. Teresa Chynczewska-Hennel

dr hab. Mariusz Robert Drozdowski, prof. UwB

ISBN 978-83-66597-66-2

Projekt okładki: Zespół

Zdjęcie na okładce: Anna Trusz

Skład, łamanie i wersja elektroniczna:

Artur Zióntek

Spis treści

Słowo od Ambasady Ukrainy w Polsce	7
Słowo wstępne. Niech płynie dalej Błękitny Okręt.....	9
Pomyślne wiatry	17
Powrót na pokład.....	21
Kroniki portowe.....	29
Załogi Błękitnego Okrętu.....	85
Kotwica w górę.....	95
Oda do Błękitnego Okrętu.....	99
Summary	105
Bibliografia.....	107
O autorach.....	111

Szanowni Państwo!

Jest mi niezmiernie miło powitać wszystkich czytelników, a przede wszystkim bohaterów tej książki – studentów Katedry Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego, którzy przez wiele lat swoją twórczą aktywnością tworzyli Koło Naukowe Literacko-Teatralne „Błękitny Okręt”.

Biorąc pod uwagę już ponad 20 lat działalności Koła, książka ta jest wspólną okazją, aby podsumować lata naukowej i artystycznej działalności wszystkich uczestników zespołu Błękitny Okręt i wykonać wielką misję zachowania wspomnień absolwentów, którzy aktywnie działali w tym Kole naukowym w czasach swoich lat studenckich.

Z całego serca życzę wszystkim byłym, obecnym i przyszłym pokoleniom Koła Naukowego Literacko-Teatralnego „Błękitny Okręt” zdrowia, pomyślności, niekończącej się kreatywności i optymizmu. Niech wszystkie Wasze marzenia i pomysły się spełniają, a działalność Koła rozwija i inspiruje do nowych, pasjonujących osiągnięć.

Z wyrazami szacunku,

Vitalii Bilyi

Radca Ambasady Ukrainy
w Rzeczypospolitej Polskiej

SŁOWO WSTĘPNE

NIECH PŁYNIE DALEJ BŁĘKITNY OKRĘT

Koło Naukowe Literacko-Teatralne „Błękitny Okręt” – aktywnie i kreatywnie (w czasach pandemii wolniej), działa już ponad 20 lat w Katedrze Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Działalność koła została doceniona w latach 2008 i 2009 przez Ambasadora Ukrainy w Polsce Ołeksandra Mocyka¹.

Koło naukowe Błękitny Okręt powstało pierwszego października 2000 roku. Miejsce powstania – Katedra Filologii Ukraińskiej (obecnie – Katedra Ukrainistyki) Uniwersytetu Warszawskiego. Jego działalność błogosławili: kierownik Katedry Filologii Ukraińskiej, profesor Stefan Kozak oraz Ambasador Ukrainy w Polsce, Dmytro Pawłyczko. Od tego czasu Koło Naukowe Literacko-Teatralne „Błękitny Okręt” żyje i zadziwia swoich wielbicieli atrakcyjnym, tak poważnym, jak i żartobliwym, repertuarem już 23 lata. Studenci-ukraińcy 1-5 roku studiów pokazali wiele ciekawych rzeczy.

Pierwszym kapitanem Błękitnego Okrętu była Kamila Brodowska. Dużo serca i starań włożyli w rozwój koła również inni liderzy. Na przykład Dawid Bzorek jest niezmiennym liderem i prezesem zespołu młodzieży od 2016 roku. To właśnie z Dawidem i innymi członkami koła w Pracowni Dziejów Polsko-Ukraińskich Stosunków Literackich, która działa w Katedrze Ukrainistyki od roku 2013, współorganizowaliśmy w latach 2019-2022 cztery Międzynarodowe Konferencje Naukowe z serii „Filozofia bycia i przetrwania w ego-dokumentach od czasów Orlika do współczesnych”. Słowem wstępnym zawsze witali naukowców ze świata kierowniczką KU dr Katarzyna Jakubowska-Krawczyk i przedstawiciel Ambasady Ukrainy w Polsce – Vitalii Bilyi.

Jako opiekunka koła od jego powstania, podkreślę, że nie przypadkiem nasza książka została zatytułowana w taki oto sposób: *Słowo w Duszy, Dusza w Słowie*. Opowiada ona o wielu latach działalności artystycznej, będącej naj-

¹ Zob. Dyplomy dla koła s. 50 i 59.

blżej języka ukraińskiego. Zajmującej się nie tylko tym co napisane, ale i również tym niedostrzegalnym na pierwszy rzut oka, ukrytym między wierszami. Posiadamy w naszym archiwum wiele czarno-białych i kolorowych zdjęć oraz filmy, cenne notatki, scenariusze naszych przedsięwzięć, a oprócz tego – kilkanaście publikacji o działalności naukowej (m.in. o konferencjach doktorantów i studentów), a nie tylko o artystyczno-literackiej uczestników zespołu Błękitny Okręt.

I jeszcze jeden ważny akcent. Przez wszystkie lata to była owocna polsko-ukraińska współpraca – we wsparciu i przyjaźni. Przykładem jest humorystyczny spektakl „Bolero” polskiego autora Grzegorza Reszki, wystawiony przez naszych studentów w Białołęckim Ośrodku Kultury. Z tego szczególnego sukcesu cieszyły się i rodziny, i przyjaciele naszych aktorów. O tym dniu wspomina terażniejsza kierowniczka Katedry Ukrainistyki dr Katarzyna Jakubowska-Krawczyk:

W ramach działalności koła odbyło się wiele inicjatyw. Począwszy od pierwszej poświęconej twórczości Łesi Ukrainki, w której jako studentki ja i pani Mirosława Sosińska brałyśmy udział, na realizacjach, które wyszły poza mury uczelni skończywszy. Na niewątpliwą uwagę zasługuje przedstawienie „Bolero”, które powstało dzięki ogromnemu zaangażowaniu Kamili Brodowskiej i zostało wystawione na profesjonalnej scenie teatralnej, na której goszczą takie teatry jak Wierszalin, czy artyści jak Daria Zawiałow, Sonia Bohosiewicz i in. Grono znajdujących się w tym dniu na widowni wykładowców Katedry Ukrainistyki było dumne z gry aktorskiej naszych studentów.

I tu bardzo miło mi dodać, że to właśnie spektaklem „Bolero” nasz kapitan Kamila zadebiutowała jako reżyser i jako tłumacz. Przełożyła tekst całego utworu na język ukraiński!

Początkowo nasi studenci działali w skali katedry, a pierwszym poważnym spektaklem, przygotowanym po debiucie w formie literackiego montażu, opowiadającego o Łesi Ukraince, był pozytywistyczny dramat Marka Kropywnyckiego: „Дай серцю волю, заведе в неволю...” / „Daj serciu woliu, zawede w newoliu...”². Przypominam sobie, jak studenci: Kasia Łosson, Konrad Kuczara, Paulinka Owczarzak i inni, w nocy przygotowali scenografię zielonej,

² Założyciel ukraińskiego teatru, zwanego „Teatrem koryfeuszów”, którego imię teraz ma miasto – Kropywnyckij (do niedawna Kirowograd, a jeszcze wcześniej – Jełysawetgrad) napisał ten swój znakomity utwór w roku 1863 – roku, kiedy powstał «Wałujewski syrklar»

Fot. 1. Debiut sceniczny Błękitnego Okrętu w 2001 roku – zespół studentów po spektaklu opartym na twórczości Łesi Ukrainki. Arch. koła.

pięknej wsi do tej wspaniałej opowieści – o miłości, zdradzie i wierności. I co jest również ciekawe, ta dekoracja miała i drugie życie, ponieważ niebawem przydała się córeczce naszej koleżanki dla szkolnej imprezy. Taki był początek. Lata mijały, a nas spotykało wiele przygód, również tych mniej sympatycznych. W pewnym momencie koło groziło zamknięciem, jednak z pomocą przybyła pani Prodziekan ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą – profesor Dorota Urbanek, za co jesteśmy jej ogromnie wdzięczni. Dzięki jej wsparciu, nasze naukowe koło zaczęło działać w skali Wydziału Lingwistyki Stosowanej.

Bardzo ważnym dla świata kultury było wydarzenie – 150. rocznica narodzin Iwana Franki, które zespół Błękitnego Okrętu uhonorował już na poziomie Uniwersytetu Warszawskiego, z udziałem Magnificencji UW Katarzyny Chałasińskiej-Macukow, Ambasadora i poety Dmytra Pawłyczki oraz licznych gości zagranicznych podczas międzynarodowej konferencji naukowej „Pol-

(«Валуївський циркуляр») o zakazie języka ukraińskiego. Zaznaczę, że UNESCO w 1982 roku uznało zespół Kropywnyckiego jako pierwszy profesjonalny zespół Ukrainy.

sko-ukraińskie spotkania: Iwan Franko w kontekście literatury, kultury, historii i stosunków polsko-ukraińskich. W 150 rocznicę urodzin”.³ Na zawsze w naszej pamięci zostaną liczne przedstawienia literacko-teatralne w Ambasadzie Ukrainy w Polsce w latach 2005-2009, na Festiwalu Nauki w Warszawie 24 września 2013 roku, także na międzynarodowym spotkaniu w Wyższej Szkole Informatyczno-Ekonomicznej w Warszawie przy wsparciu i przy udziale Ambasadora Ołeksandra Mocyka („Nasze Słowo” 14 marca 2010 i in.), w Wyszku („Głos Wyszku” 18 marca 2008), jak również w Cerkwi Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny w Warszawie i in.

Osobno warto zaakcentować – o czym świadczą liczne książki z dedykacjami – niezapomniane spotkania z pisarzami. Najczęściej – z Dmytrem Pawłyczką, Ostapem Łapskim, Mariją Matios. Ale także z Oksaną Zabuzko, Jurijem Andruchowyczem, Ołeksandrem Irwancem, Iwanem Draczem, Anatolijem Krymem, Wołodymyrem Jaworiwskim, Jewheniją Kononenko, Ludmiłą Tarnaszynską, Andrzejem Stasiukiem, Aleksandrą Ziółkowską-Boehm, Janem Cichoćkim i in.

W naszej książce została przedstawiona tylko część zebranego materiału. Można dużo mówić o losach naszych absolwentów, którzy w czasie studiów bardzo aktywnie działali w kole Błękitny Okręt, a z czasem zdobyte doświadczenia zaowocowały w ten czy inny sposób w ich dalszych karierach. Teraz są to dyrektorzy firm, doktorzy i doktoranci, tłumacze przysięgli, redaktorzy czasopism, nauczyciele szkół średnich i wyższych, dziennikarze, innowacyjni pszczelarze, archeometalurdzy i inni. Powstrzymujemy się przed pokusą przedstawienia wszystkiego, by móc w przyszłości zaskoczyć naszych czytelników jeszcze niejedną publikacją.

*

Ryszard Nycz w myśl o tendencjach nowych zakresów humanistycznych badań pisze tak: „Byłaby to posthumanistyka, jeśli rozumieć ją dość szeroko jako orientację badającą relacje człowieka ze środowiskiem (naturalno-kulturowym), które na niego działa i na które on oddziałuje. Ostatnim zaś, czołowym nurtem byłaby natomiast **humanistyka artystyczna** (jeśli tak niezdarnie można się wyrazić), mieszcząca tyleż humanistykę wykorzystującą narzędzia

³ Zob.: Lewandowska Paulina, *Uniwersytet Warszawski – Iwanowi France [w:] „Uniwersytet Warszawski” nr 5 (30), grudzień 2006, s. 16-19.*

i praktyki artystyczne, co sztukę jako opartą na badaniach praktykę kulturową. Wszystkie te nurty (a wymieniałem tylko w swoim subiektywnym mniemaniu najważniejsze) są tymczasem powiązane licznymi kanałami wzajemnych przepływów; tworzą więc raczej dorzecze niżli już wykształcone dopływy nowohumanistycznej rzeki. Jednakże, co łatwo zauważyć, ogólna tendencja jest wspólna i wyraźna”⁴ (podkreślenie moje – W.S.). Nasze koło od samego początku do dziś uprawia, jeśli można tak powiedzieć, humanistykę artystyczną.

W jaki sposób to robimy? Jako *performance*, w tym znaczeniu tego słowa, jakie odnajdujemy w pracy *Sztuka słowa jako performance* Richarda Baumana. Zawiera ten termin podwójne znaczenie: „d z i a ł a n i a artystycznego, czynienia [doing] folkloru, oraz z d a r z e n i a artystycznego – sytuacji *performance*, obejmującej performerę, formę artystyczną, publiczność i oprawę [...]”⁵. Ma rację autor, podkreślając, że *performance* wymaga „od performerę przyjęcia odpowiedzialności wobec odbiorców za przeprowadzenie komunikacji w sposób wykraczający poza i ponad jej referencyjność”⁶.

Koło naukowe Błękitny Okręt – to centrum eksperymentalne, w którym studenci Katedry Ukrainistyki wszystkich lat studiów mogą nadal realizować swoje indywidualne pomysły. Uważamy, że naszym zadaniem jest przede wszystkim kształcenie dobrych fachowców – humanistów XXI wieku. Warto dodać, że praca w kole przygotowuje studentów do podejmowania wyzwań w różnych dziedzinach działalności naukowej i kulturalnej. Ostatnie lata i miesiące pokazały jakie to zadanie – uprawianie humanistyki artystycznej – jest ważne. Chociaż i nie jest łatwe.

Jednocześnie wystawiane minispektakle, dialogi, kabarety, święta literackie, dni wysokiej poezji realizują zadania z zakresu trzeciego (wymaganego dzisiaj w szkole wyższej) kryterium, czyli wpływu środowisk akademickich na społeczeństwo, skierowane są bowiem do szerokiego kręgu odbiorców. Jako przykład, mogę przytoczyć wydarzenie, które odbyło się 22 stycznia 2010 roku w Ambasadzie Ukrainy w Polsce. Podczas spotkania naukowo-literaturoznawczego prezentowaliśmy 26 tomów „Warszawskich Zeszytów

⁴ Ryszard Nycz, *Nowa humanistyka w Polsce: kilka bardzo subiektywnych obserwacji, koniektur, refutacji*, „Teksty drugie”, 2017, nr 1, s. 23-24.

⁵ Richard Bauman, *Sztuka słowa jako performance* [w:] *Antropologia twórczości słownej. Zagadnienia i wybór tekstów*. Opracowanie Katarzyna Hągmajer-Kwiątek, Agnieszka Karpowicz, Justyna Kowalska-Leder. Wstęp i redakcja Agnieszka Karpowicz. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2012, s. 105.

⁶ *Ibidem*, s. 106.

Ukrainoznawczych” pod redakcją profesora Kozaka, a w roku 2013 na Festiwalu Nauki na Uniwersytecie Warszawskim – przedstawiliśmy eksperymentalną kompozycję pt. „Miasto”, jak o tym wcześniej było ogłoszono w dodatku do „Gazety Wyborczej”⁷. Dla mnie i naszych aktorów owe wdzięczne słowa byłej kierownik Katedry Ukrainistyki Ireny Mytnik, napisane w tym samym dniu, były miodem na serce: „Pani Walentyno, bardzo, ale to bardzo doceniam to co Pani zrobiła ze studentami. Bardzo, bardzo dziękuję w imieniu całej Katedry!”⁸.

Na sam koniec chciałabym serdecznie podziękować naszym wszystkim uczestnikom wystąpień, kochającym literaturę, poezję, teatr, Żywe Słowo. To oni zobaczą siebie na zdjęciach sprzed lat w naszej skromnej, poświęconej im pracy pt. „Słowo w Duszy, Dusza w Słowie”.

A to, że od literaturoznawstwa i koła teatralnego do biznesu droga niedaleka, potwierdza historia Marty Sułkowskiej, teraz właścicielki firmy Salus Public Relations. Dopuśćmy do głosu naszą Panią Martę:

W lutym 2009 roku razem z kolegą Marcinem Roszkowskim w Ambasadzie Ukrainy w Warszawie mieliśmy zaszczyt zaprezentować znamienitym gościom wybrane utwory poezji ukraińskiej w przekładzie na język polski. W marcu tego samego roku w Cerkwi Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny w Warszawie wraz z Koleżankami i Kolegami z Teatru Żywego Słowa Błękitny Okręt wystąpiliśmy z teatralno-poetycką kompozycją, poświęconą 190-leciu narodzin Tarasa Szewczenki. Organizowaliśmy także liczne teatralne inicjatywy. Życie pokazało, że miłość do słowa potrafi przyjąć różne oblicza, a studenckie doświadczenia naukowo-kulturalne procentują po wielokroć. Jeszcze na studiach podjęłam związany z zainteresowaniami językowo-literackimi staż redakcyjny w dzienniku „Polska the Times”. Nie było łatwo pogodzić obowiązki naukowe z nowymi wyzwaniem, ale trud przyniósł efekty. Już samo przyjęcie na staż w ogólnopolskiej redakcji było dla mnie dużym wyróżnieniem. Zaproszono mnie do studia filologicznego, które zwróciło uwagę mojego ówczesnego przełożonego. W redakcji miałam okazję poznać warsztat pracy dziennikarzy i uczyć się od wybitnych redaktorów. Dzięki temu po jakimś czasie mogłam wspiąć się wyżej. Podjęłam pracę w grupie mediowej, a po kilku latach zdecydowałam się przebranżowić i podjąć pracę w agencji public relations. Nigdy bym nie zgadła, jak bardzo przydatne okazały się w tej dziedzinie wrażliwość, empatia i czułość na słowo, które poznałam jeszcze na studiach!

Cała naprzód! Czy wiedza i umiejętności zdobyte na studiach mają przełożenie na moją codzienną pracę? Wszechstronne wykształcenie, jakie dały miienne

⁷ Zob.: „Gazeta Wyborcza”. Dodatek. 13 września 2013.

⁸ List Profesor Ireny Mytnik od 24 września 2013 roku.

studia magisterskie, stanowiły solidną bazę na przyszłość. Filologia ukraińska okazała się wspaniałą pasją, a miłość do Ukrainy, jej Ludzi i Języka pozostała na zawsze. Formalne wykształcenie rozbudziło apetyty naukowe. Po studiach magisterskich ukończyłam dwa kierunki studiów podyplomowych w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, związane już bezpośrednio z aktualną praktyką zawodową. Dziś... myślę o dalszym kształceniu. W obliczu wielu obowiązków zawodowych niełatwo będzie pogodzić praktykę naukową i biznesową, ale z doświadczenia wiem, że to możliwe. Miałam najlepsze wzorce, za co zawsze będę wdzięczna swoim wspaniałym Nauczycielom – całemu Zespołowi Katedry Ukrainistyki UW.

Te szczególne słowa są kwintesencją niezwyklej, wykraczającej poza standardowy tok studiów pracy, włożonej przez studentów naszej Katedry Ukrainistyki. Wyrosła ona, jak złoty kłos z małego ziarenka – z Żywego Słowa. Przecież, jak mówił ukraiński pisarz, dramaturg i autor *Życia Świętych* Dmytro Tuptało Rostowski (1651-1709) – „Dla poszukiwania sławy w wieczności żadnej najcięższej pracy, żadnego długiego czasu żałować nie warto”⁹. A świadectwo naszej uczennicy (a takich jest wiele, jak to później zobaczymy na kartach książki!) – są zwiastunem iskry, która – chcę w to gorąco wierzyć! – nigdy nie zgaśnie.

Walentyna Sobol

⁹ *Українська афористика. 100 майстрів української афористики*, під редакцією Івана Драча та Володимира Черняка, Київ 2001, с. 51.

POMYŚLNE WIATRY

Daty, daty, kolejne daty, jakby nie można inaczej.
Czas w brzuchu martwego konia, puchnąc mruczy coś
Ziemia! Ziemia!!! – wrzeszczy pijany grabarz.
Ziemia! Ziemia!!!
I zasypuje nią gniazdo bocianie,
Z Tobą w środku.
Ziemia! Ziemia!!!
Ale głupcy mimo to czekają,
Na ten czerwiec i także następny.
(...)
Halo! Halo
Wpadnij Pan choć na pół papierosa.
Na uśmiech, słowo, brzęknięcie, szept.
My tu żyjemy proszę Pana
Jak te konwalie, jak bzy albo – pet.

Jan Nowicki

W książce uważny czytelnik znajdzie wiele dat, świadczących o aktywności i multidyscyplinarności Błękitnego Okrętu. To jednak nie jest pełen obraz. W początkowych latach istnienia nikt nie myślał, że coroczne studenckie występy przerodzą się w koło naukowe, które przekroczy pełnoletność i nabierze uniwersyteckiej dojrzałości. Wiele wydarzeń, spotkań, wyjazdów naukowych nie zostało odnotowanych „dla potomności”, bo i będąc studentem nie bardzo się o tej potomności myślało. Cóż, takie jest prawo młodości i pozostaje nam jedynie westchnąć nad jej beztróską.

Czas nieubłaganie skompresował wspomnienia, zatarł niektóre z wydarzeń, ale oszczędził też wiele źródeł. I tu zaczyna się moment naszej pracy,

jako autorów. Notatki, kserokopie, sprawozdania, filmy, artykuły. Praca mrówcza, archiwistyczna, ale wdzięczna. Za każdą drobną notatką, analogowym zdjęciem kryją się wszak Osoby. Studenci zatrzymani w czasie. Ich ówczesne plany, marzenia, pomysły na życie. Z każdego roku mamy takie inkluzyje, anomalie czasowe. Każdego roku twórcza praca studencka, przez ponad dwadzieścia lat. Kusi, żeby sparafrazować Szczepana Twardocha z powieści *Drach* i odwołując się do jakiegoś roku powiedzieć: w tym samym czasie, tylko 15 lat wcześniej, w tym samym czasie, tylko 9 lat później, w tym samym czasie, tylko 5 lat wcześniej. Niepojęte? Nielogiczne? Ale czy logicznym jest bycie przedstawicielem gatunku, który z jednej strony tworzy dzieła sztuki, wymyślił filozofię, wysłał ludzi w kosmos, a z drugiej posyła ludzi na wojenną śmierć, niczym barbarzyński nomad sprzed tysięcy lat?

W człowieku na jednym biegunie są pierwiastki zwierzęce, a na drugim niepojęte. Te niepojęte pchają nas do robienia rzeczy pięknych i nie zawsze logicznych. Jak na przykład do tworzenia teatru i rozwijania nauki, które jeśli się razem spotkają, mogą wytworzyć coś szczególnego. A jeśli dodamy szczyptę młodzieńczej buńczuczności, niepowstrzymanego pragnienia, żeby wciąż robić więcej, odkrywania, gdzie mogą zaprowadzić nas myśli i słowa... Otrzymujemy nieoczywisty przepis na taki twór, jakim jest Błękitny Okręt.

Jeśli ktoś myśli, że nasza praca archiwistyczna była nudna, jest w błędzie. Zatarte wspomnienia nagle ożywały, otwierając kolejne klapki w niedoskonałej pamięci. Trudno nazwać trafnie to uczucie, które nam towarzyszyło. Ulotne rozedrganie, radość, refleksja, gdy nagle w, z pozoru bezdusznym, protokole sprawozdania rocznego koła pojawiało się jakieś nazwisko. A my już wiemy, że ten młody człowiek rok później, już był lub była prezesem, stworzył lub stworzyła przedstawienie, później doktorat lub nie, gdyż wybrał lub wybrała zupełnie inną drogę kariery. Jakże zaskakujące mogą być ścieżki ludzi wie tylko perspektywa czasu, którą zaczęliśmy obracać w palcach, by ułożyć w całość tę opowieść, utkaną z wycinków ludzkich losów.

Prosimy o wybaczenie wszystkich kolegów, o dokonaniach których piszemy skrótowo lub wręcz symbolicznie. Gdyby ktoś dwadzieścia lat temu powiedział nam, że będziemy pisać książkę o kole studenckim Błękitny Okręt, serdecznie byśmy się roześmiali, nie wierząc kompletnie w realizację takiej idei. Gdybyśmy uwierzyli, zachowalibyśmy więcej zdjęć, notatek, dat, nazwisk, pomysłów – dokumentowalibyśmy wytrwalej, archiwizowalibyśmy pilniej. Wierzymy jednak głęboko, że nawet na podstawie pojedynczych dat i tytułów

uruchomimy Waszą wyobraźnię i odświeżymy pamięć tych niezwykłych studenckich chwil, podczas których ożywiałyśmy ukraińskie słowo. Pamiętacie tę treść, gdy stawało się przed publicznością? Próby? Uczenie się tekstów?

Czytelników, dla których Błękitny Okręt jest nowością, równie serdecznie zapraszamy na pokład!

W tym samym czasie, tylko nieco wcześniej...

POWRÓT NA POKŁAD

Dawid Bzorek: Cześć!

Kamila Brodowska: Cześć!

DB: Kamilo, słyszałem, że byłaś sławnym prezesem-założycielem koła Błękitny Okręt. Czy to prawda?

KB: W pewnym sensie tak, ale zawsze są jakieś niuanse. Byliśmy czwartym rocznikiem, który pod skrzydłami profesor Walentyny Sobol miał przygotować przedstawienie, prezentowane w katedrze. Wcześniej były to widowiska mocno osadzone w poezji – klasyce i modernizmie ukraińskim. A my byliśmy rokiem nie dość, że mocno zgranym, to jeszcze, mówiąc delikatnie, buńczuczny. Nie chcieliśmy się uczyć wierszy i jak diabeł święconej wody unikaliśmy jakiegokolwiek patosu. Dlatego postanowiliśmy zrobić coś bardzo swojego, wesołego i idącego pod prąd. Wtedy narodził się pomysł stworzenia quasi-kabaretu, z satyrycznym programem pokazującym w krzywym zwierciadle życie naszego wydziału. Ponieważ miałam już kilkuletnie doświadczenie teatralne, namówiłam kolegów, żebyśmy zrobili wszystko na możliwie wysokim poziomie. Grupa musiała otrzymać swoją nazwę, ale to nie wszystko. Zadbaliśmy o scenografię, scenariusz, mieliśmy wiele prób oraz oprawę – zrobiliśmy zaproszenia, napisaliśmy program, była konferansjerka, a nawet specjalna nagroda i przyznanie honorowego tytułu „Admirała Błękitnego Okrętu”. Wszystko w określonym klimacie estetycznym, nawiązującym do podróży statkiem. To było prawdziwie „nasze”.

DB: I pani profesor się na to zgodziła?

KB: Nie do końca (śmiech). Najpierw dała zielone światło, ale potem zaczęły się twarde negocjacje, żeby jednak zaprezentować także poezję. Nam bardzo zależało na programie, więc poszliśmy na ustępstwa. Robimy i kabaret, i mówimy po jednym wierszu, ale rozdzielamy te części od siebie. Finalnie mówiliśmy ich po kilka w części poetyckiej, mieliśmy jednak królika w kapeluszu. Pani profesor od początku dostawała niepełną wersję programu kabaretowego. Mieliśmy kilka takich numerów, których nie chcieliśmy zdradzać,

ze względu na strach przed wycięciem ze scenariusza. Do końca nie wiedzieliśmy czy po występie dostaniemy śmiech i oklaski czy też wilczy bilet. W naszych scenach żartowaliśmy z siebie i praktycznie ze wszystkich wykładowców – od magistrów do szefa katedry. Ich cech charakterystycznych czy przyzwyczajęń. „Dostało się” nawet pani Marylce Cichockiej – sekretarce z wydziału. To była wielka osobowość, ale... jeśli tylko komuś z bohaterów zabrakłoby poczucia humoru i odebrał satyrę, jako szyderę, mogłoby być krucho. Tym bardziej, że byliśmy tuż przed wyjazdem na wymarzone stypendium do Ukrainy, ale jeszcze bez podpisanych dokumentów.

DB: Pojechaliście?

KB: Tak! Występ okazał się wielkim sukcesem. Były śmiechy, a ku naszemu ogromnemu zaskoczeniu, łązy nie tylko radości, ale i wzruszenia. Po wszystkim usłyszeliśmy, że niektórzy wykładowcy bardzo czekali, czy o nich też będzie jakiś żart. Wiesz... bo to czego nie uwzględniliśmy, to fakt, że jeśli my robimy z nimi scenki, to znaczy, że są dla nas ważni. Że zauważamy i doceniamy także ich. Część osób z dumą opowiadała później, jak to studenci ich widzą, a profesor Walentyna Sobol z doktorem Rostysławem Kramarem długo spierali się, kim była przerysowana persona otwierająca z zapałem okno na odgrywanych zajęciach. Cóż, obydwójce to robili, w grudniu! (śmiech) A my zamierzaliśmy.

Z lekkim sercem miesiąc później pakowaliśmy się przed wyjazdami do Iwano-Frankiwska i Kijowa.

DB: Czy ten wyjazd jakoś wpłynął na koło, na dalsze działania na studiach?

KB: Na pewno. Myśmy tam chłonęli wszystko – od życia codziennego, poprzez kwestie naukowe, po aktualne życie literackie, muzyczne i nastroje polityczne. To był rok 2004, tuż przed Pomarańczową Rewolucją. Przywieźliśmy ze sobą z powrotem setki książek. Od literatury najnowszej, po wydania antykwareczne. Mieliśmy też duże szczęście, by trafić pod skrzydła świetnych wykładowców w obu miastach.

W katedrze dostaliśmy i wypracowaliśmy w sobie swoistą bazę do dalszego rozwoju naukowego i życiowego. Ten fundament, połączony z młodzięcym głodem na doświadczenie więcej sprawił, że np. w Iwano-Frankiwsku nie było spotkania kulturalnego czy literackiego, na który byśmy nie poszli. Objechaliśmy praktycznie całą zachodnią Ukrainę, zaglądając również do koleżanek w Kijowie. To nie zostaje w człowieku bez śladu. Wracasz z takim poczuciem, że wiesz więcej od innych, orientujesz się lepiej, więc masz też w sobie rodzaj odpowiedzialności za to. Po powrocie zaangażowaliśmy się

w wiele inicjatyw m.in. na rzecz wolnej Ukrainy. Od wieców na rzecz Pomarańczowej Rewolucji zaczynając, po wyjazd do Ukrainy jako międzynarodowy obserwatorzy powtórnych wyborów prezydenckich w grudniu 2004 kończąc. Wtedy w Charkowie znalazłyśmy się między innymi ja i Ola Klisz. Ale wiesz Dawid, chyba za bardzo odeszliśmy od wątku... Wracając do Błękitnego Okrętu, muszę przyznać, że nie mogłam się rozstać z inicjatywami artystycznymi młodszych roczników – na początku działania, występy dawali studenci 3 roku, czyli grało się jednorazowo. Dlatego kolejnemu rocznikowi zrobiłam warsztaty teatralne przed ich występami, a w następnym roku udało się zrobić „Bolero”.

DB: Opowiedz o tym koniecznie, bo o tym spektaklu krążą jakieś legendy na wydziale i w katedrze.

KB: Najpierw dygresja, ale postaram się krótko. W tamtym czasie już powstała Kompania Teatralna Mamro, w której zresztą gram do dziś. Grupa związała się w większości z młodych, ale już doświadczonych aktorów amatorów. Nasz reżyser – Grzegorz Reszka, prowadził wcześniej utytułowany zespół Teatr Słowa, który wystawił jego własny tekst „Bolero” (też zresztą obsypany nagrodami na wielu festiwalach). I ja ten spektakl kochałam miłością pierwszą najpierw jako widz, a potem jako aktorka z kolejnej obsady, gdy wzięliśmy go na warsztat.

I teraz, jeśli jesteś ukrainistką, która robi coś teatralnie, ale też strasznie chce przekładać, ogólnie chcesz robić dużo rzeczy, więc robisz też państwowy kurs instruktora teatralnego, a w międzyczasie bardzo chcesz, żeby ta idea Błękitnego Okrętu rosła, to powstaje w twojej głowie pomysł: przełożyć, wyreżyserować, wystawić. A jeśli myślisz Dawid, że to karkołomne, to dodam jeszcze, że główną rolę Dyrygenta zagrał Tomek Mitrowski. Z myślą o nim ta rola została napisana, tylko... Tomasz nie mówił po ukraińsku.

Spędziłam więc najpierw wiele godzin z profesorem Walentyną Sobol, która cierpliwie wysłuchiwała i konsultowała tłumaczenie sztuki. Naturalnie nie obyło się bez burzliwych wspólnych dyskusji nad jakimś maleńkim słowem, tak by pasowało idealnie. Grzegorz pisze krótko, ale każde niemal słowo ma wiele znaczeń, kontekstów, jest taką wielowymiarową, skondensowaną esencją. Dlatego czasem bardzo długo szukało się najlepiej odpowiadającego słowa po ukraińsku. Gdy tekst był gotowy, kolejne długie godziny spędziłam z Tomaszem. Doskonale znał rolę, ale musiał wykonać tytaniczną pracę z opanowaniem ukraińskiej wersji fonetycznej. Potem przeszliśmy do prób całego zespołu: Hania, Anastazja, Weronika, Tomek, Bartek, Piotrek i Sławek, to był

dream team. Mam nadzieję, że nasza książka do nich trafi, dlatego nie powiem, kto do ostatniej chwili uczył się tekstu, doprowadzając mnie do niekończących się zawałów serca (śmiech). Ale na poważnie, to było epickie doświadczenie. Próbowaliśmy wszędzie, nawet w Hani mieszkaniu, które miało idealny układ salonu do prób tego akurat spektaklu.

Mieliśmy dużo szczęścia co do premiery. KT Mamro było wtedy częścią Białołęckiego Ośrodka Kultury, którym kierował Tomasz Służewski. Pan dyrektor dał nie tylko zielone światło na udostępnienie sceny Błękitnemu Okrętowi. Mogliśmy również korzystać z pomocy pracowników ośrodka. Dodajmy – pachnącego nowością ośrodka, ze sceną i salą widowiskową mającą profesjonalne wyposażenia oświetleniowe i akustyczne oraz zaplecze.

DB: Premiera była prawdziwym świętem ukrainistów!

KB: Podobno (śmiech). Niestety byłam tak zestresowana, że niewiele szczegółów pamiętam. Ale widownię mieliśmy pełniutką. Stawiła się nie tylko katedra, mniejszość ukraińska czy nasi znajomi. Zjawiło się również sporo widzów zainteresowanych spektaklem w języku ukraińskim. Aaa... jednak coś pamiętam: minę Tomasza, gdy dziennikarka z ukraińskiej redakcji Polskiego Radia poprosiła go o wywiad. Biedak nic nie zrozumiał – wpadł we własną pułapkę perfekcjonizmu. Ukraińscy widzowie nie zorientowali się, że nie zna języka, poza kwestiami sztuki. Potem się podszkolił. (śmiech).

Mieliśmy kolejne plany na granie i robienie kolejnego spektaklu, ale używając stylistyki Błękitnego Okrętu – w życiu, jak na morzu. Czasem zanim się zorientujesz, prąd wyniesie cię daleko od głównego szlaku. Na wydziale udało mi się jeszcze wesprzeć reżysersko i warsztatowo świetny spektakl poetycki „Зів'яле листя” / „Ziwjałe lystia”, pokazywany premierowo na Międzynarodowej Konferencji Naukowej poświęconej rocznicy 150-lecia urodzin Iwana Franki. Cieszy mnie, że był tam wtedy obecny Dmytro Pawłyczko. Obok profesora Stefana Kozaka, to był mój drugi szczególnie „duch” prowadzący podczas całych studiów.

DB: A potem?

KB: Potem to już Twoja historia, bo przecież Błękitny Okręt popłynął dalej i miał wielu kapitanów, w tym ciebie – najdłużej działającego. Opowiedz, jakie jest Twoje najmilse wspomnienie związane z kołem?

DB: To na pewno wystawianie spektaklu „Miasto” na XIII Festiwalu Nauki, reżyserką którego była doktorantka Anna Korzeniowska-Bihun. Doskonale pamiętam czas kiedy tworzyliśmy dekoracje wraz z reżyserką i opiekunem koła profesor Walentyną Sobol i jak się stresowaliśmy przed występem. Na

całe szczęście wszystko dobrze się skończyło i odnieśliśmy duży sukces. Spektakl pokazali: Paulina Napierkowska, Anna Maczuga, Kamila Małecka, Agata Gruszka, Paweł Bartkowski, Natalia Śliwowska i ja – Dawid Bzorek. Graliśmy to kilka razy w różnych lokalizacjach.

KB: Opowiedz o tym więcej. Próby to najbardziej twórczy i naukowy czas. Wtedy szczególnie mocno wgrzazasz się w teksty, szukasz prawdziwych znaczeń i kontekstów.

DB: W takim razie mi też potrzebna jest dygresja. Wszystko zaczęło się niewinnie. Kiedyś na zajęcia przysłała pani profesor Walentyna Sobol, opowiedziała nam o kole i jego cennych inicjatywach. Wiesz, właśnie, że to nie są tylko literackie spektakle, ale obcowanie z żywym ukraińskim słowem, w podejściu praktycznym, naukowym, analitycznym. Zaprosiła nas do dołączenia do załogi Błękitnego Okrętu. Przedstawiła nam wtedy swoją doktorantkę Annę Korzeniowską-Bihun, absolwentkę Akademii Teatralnej w Warszawie, która miała zająć się najnowszą realizacją i składać scenariusz.

Jak się domyślasz – wtedy dołączyłem do koła. Próby, to był niesamowity czas. Pani Anna stworzyła ze współczesnych tekstów ukraińskich świetny scenariusz. On nam się nie tylko niesamowicie podobał, ale też najzwyczajniej w świecie trafił do nas, jako młodych ludzi. To była poetycka podróż miastami Ukrainy. Dla mnie to była podwójna frajda, bo właśnie wtedy zachwycełem się jej aglomeracjami: Kijów, Charków, Odessa i ich tak odmienne od polskich substancje urbanistyczne, w których mieszka tak wielu ludzi. Dopiero po premierze odwiedziłem Kijów po raz pierwszy i przekonałem się, jak praca nad spektaklem pomogła mi zrozumieć to wielkie miasto.

Próby prowadziliśmy w katedrze, ale też jak w waszym przypadku, w domach, m.in. u reżyserki. „Miasto” opierało się na tekście, ruchu i muzyce na żywo. I masz rację – był to bardzo twórczy i naukowy czas. Prawdziwa odskocznia od normalnych zajęć i nauki, ale z wykorzystaniem całej tej wiedzy w praktyce.

KB: Tak. Dzięki temu co powiedziałaś, zauważam, tę dodatkową wartość. W sensie tę, której nie mają aktorzy w normalnym teatrze. Tam przekładasz analizę i warsztat na spektakl. A w widowiskach Błękitnego Okrętu była zawsze ta nasza zdobywana przez kilka lat naukowa wiedza literacka i językowa. Podana w pozornie niewinnej formie.

DB: Tak, to prawda. Zobacz, jak to rozwija młodego człowieka pod kątem literaturoznawczym. Jak rozszerza jego umiejętności krytycznego podchodze-

nia do tekstów literackich i samego języka. Zresztą w tę stronę koło przesunęło swój główny punkt zainteresowań i zaczęło się rozwijać w innych kierunkach.

KB: Czyli Błękitny Okręt dojrzał niczym student?

DB: (śmiech) Chyba tak.

KB: Jak funkcjonuje koło obecnie?

DB: Koło Naukowe Literacko-Teatralne „Błękitny Okręt” ewoluowało z popularno-naukowego w naukowe i nabrało poważnego charakteru. Zorganizowaliśmy wiele wydarzeń i przyczyniliśmy do rozwoju naukowego Katedry Ukrainistyki.

KB: Rozwiniesz tę myśl? Dla mnie jest to szalenie ciekawe, jak twór wybitnie literacki, teatralny na początku swojej drogi, ewoluował w prawdziwie naukowy z krwi i kości.

DB: Przy udziale koła zorganizowano cztery Międzynarodowe Konferencje z cyklu „Filozofia bycia i przetrwania w ego-dokumentach pisarzy, malarzy i filmowców ukraińskich (od czasów Orlika do współczesnych)”. Członkowie koła brali udział w przeprowadzeniu wykładów na Kijowskim Uniwersytecie Narodowym im. Tarasa Szewczenki, Uniwersytecie Loránda Eötvösa w Budapeszcie oraz Uniwersytecie Masaryka w Brnie. Wystąpiliśmy również w wielu konkursach poezji ukraińskiej. Do tych wspaniałych przedstawicieli zalicza się Rozalię Rzepkę (piąte miejsce w nominacji „Poezja” konkursu „ЖИВА ТРОЯНДА” / „ŻYWA TROJANDA” poświęconemu 125. rocznicy narodzin Maksyma Rylskiego, Kijowski Uniwersytet Narodowy im. Tarasa Szewczenki), Krzysztofa Pawlika (pierwsze miejsce w II Międzynarodowym Konkursie Recytatorskim Ukraińskiej Poezji na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu) oraz Magdalena Misiewicz (certyfikat udziału w III Międzynarodowym Konkursie Recytatorskim Ukraińskiej Poezji na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu).

Dziekan Wydziału Lingwistyki Stosowanej profesor Krzysztof Hejwowski w 2013 roku pobłogosławił założenie Eksperymentalnego Laboratorium Literaturoznawczego (jakiś w 2016 roku zostało przekształcone w Pracownię Polsko-Ukraińskich Stosunków Literackich), przy którym działało koło. Kilku członków teatru, m.in. Anna Korzeniowska-Bihun i ja, od samego początku angażowało się w wydawanie czasopisma „Studia Polsko-Ukraińskie” – dziesiąty numer ukazuje się w 2023 r. Pierwszy numer zobaczył światło dzienne w 2014, z okazji rocznicy 200-lecia narodzin Tarasa Szewczenki.

Koło również pomagało przy promocji pierwszego numeru czasopisma. Na promocji zjawili się: redaktor naczelna profesor Walentyna Sobol, wicedaktor profesor Teresa Chynczewska-Hennel, sekretarz redakcji dr hab. Mariusz Robert Drozdowski, profesor Mirosław Nagielski, dr hab. Małgorzata Sosnowska, mgr Anna Trusz, dr Konrad Kuczara, dr Piotr Kroll, mgr Katarzyna Kucharska, mgr Marcin Roszkowski.

Fot. 2. Zespół naukowy czasopisma „Studia Polsko-Ukraińskie”, 2014 r.

Od lewej: Dawid Bzorek, profesorzy Mirosław Nagielski, Danuta Sosnowska, Teresa Chynczewska-Hennel, Walentyna Sobol, doktor Piotr Kroll, dr Mariusz Drozdowski, dr Konrad Kuczara, magistrzy – Anna Trusz, Katarzyna Kucharska, Marcin Roszkowski.

Arch. koła.

KB: Imponujące! A jakie plany na przyszłość?

DB: W tym roku przekazuję pałeczkę prezesa jednemu z braci studenckiej. Mam nadzieję, że koło dalej będzie się rozwijało pod względem naukowym.

KB: Skoro mamy zabrać się za książkę o kole, powiedz, czy zachowały się jeszcze scenariusze występów, źródła?

DB: Oczywiście! Myślisz, że tylko scenariusze? Mamy wiele materiałów, właściwie od samego początku działania Błękitnego Okrętu. Są trzymane

w archiwum opiekuna koła – profesor Walentyny Sobol. Czeka nas mnóstwo wspólnej pracy z ich uporządkowaniem.

KB: Super! Dziękuję Ci za tę rozmowę, uruchomiła dużo niesamowitych wspomnień. Czuję, że zamykamy jakiś rozdział, zabierając się za książkę o kole.

DB: Proszę. Wiesz Kamila, korci mnie, żeby zadać Ci jeszcze jedno pytanie. Czy wrócisz na pokład?

KB: Nigdy nie mów nigdy. Niby mówią, że nie wchodzi się dwa razy do tej samej rzeki, ale natura ciągnie wilka do lasu.

KRONIKI PORTOWE

Powstanie Koła Naukowego Literacko-Teatralnego w Katedrze Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego: 1.10.2000 r.

Założycielka i opiekunka:

Profesor Walentyna Sobol wraz ze studentami.

Wsparcie:

Profesor Stefan Kozak – ówczesny Kierownik Katedry Filologii Ukraińskiej,
Dmytro Pawłyczko – wybitny ukraiński poeta, ówczesny Ambasador Ukrainy w Polsce.

Początkowo, specyfiką pracy koła było wystawienie raz do roku spektaklu przez studentów 3 roku. Choć zdarzały się od tej zasady odstępstwa.

Rok akademicki 2000/2001

Debiut sceniczny spektaklem poetyczno-muzycznym, poświęconym twórczości Łesi Ukrainki. Na scenie wyrecytowano wiersze autorki oraz fragmenty z dramatów:

„Лісова пісня” / „Lisowa pisnia”,

„Одержима” / „Oderżyma”,

„Бояриня” / „Bojarynia”.

Wystąpili: Małgorzata Wołyńczyk, Andrzej Szumada, Grzegorz Spodarek, Lidia Kowalczyk, Paweł Dąbrowski, Katarzyna Jakubowska, Wita Aniszewska, Mirosława Warcholak, Marzena Luterek, Sylwia Sidor, Katarzyna Terebieniec i inni.

Fot. 3. Debiut sceniczny Błękitnego Okrętu w 2001 roku – zespół studentów po spektaklu opartym na twórczości Łesi Ukrainki. Na zdjęciu m.in. prof. dr hab. Stefan Kozak i poeta Ostap Łapski. Arch. koła.

Fot. 4. Debiut sceniczny Błękitnego Okrętu w 2001 roku – zespół studentów po spektaklu opartym na twórczości Łesi Ukrainki. Na zdjęciu m.in. prof. dr hab. Stefan Kozak, poeta Ostap Łapski, prof. dr hab. Walentyna Sobol i dr hab. Bazyli Nazaruk. Arch. koła.

Rok akademicki 2001/2002

Inscenizacja dramatu Marka Kropywnyckiego „Дай серцю волю заведе в неволю” / „Daj serciu woliu zawede w newoliu”.

W głównych rolach wystąpili: Katarzyna Losson, Konrad Kuczara, Lidia Marciniak, Paulina Owczarzak, Aleksandra Oziębłowska, Małgorzata Kopeć, Natalia Myc, Katarzyna Kucharska, Marcin Tarułka, Monika Stateczna, Anna Osęka, Agnieszka Dmowska, Krzysztof Bońkowski i inni.

Spektakl zaszczylił swoją obecnością Ambasador Ukrainy w Polsce – Dmytro Pawłyyczko. Po przedstawieniu odbyła się prezentacja nowego zbioru jego przekładów – „50 польських поетів” / „50 polskich poetów”.

Rok akademicki 2002/2003

50-lecie ukrainistyki

11 i 13 stycznia, spektakl poetyczno-muzyczny: „Poezja ukraińskiego modernizmu” / „Złote słowo”. Wśród gości obecni byli poeta Ostap Łapski i dr Rostysław Kramar.

Wykonawcy: Anna Chyckowska, Michał Pachocki, Mirela Zajko, Justyna Jabłońska, Anna Trusz, Anna Dranka, Monika Stateczna, Marta Mulik, Iwona Czapła, Małgorzata Górna, Bartosz Olesik, Grażyna Łucak, Mariola Królikowska, Wojciech Mrozowski, Anna Golińska, Agnieszka Dmowska, Marzena Luterek i inni.

Fot. 5. „Poezja ukraińskiego modernizmu” / „Złote słowo” – zespół studentów po spektaklu. Na zdjęciu m.in. dr hab. Bazyli Nazaruk, mgr Elżbieta Wasiak, prof. dr hab. Walentyna Sobol, poeta Ostap Łapski, prof. dr hab. Stefan Kozak, dr hab. Iryna Kononenko. Arch. koła.

Fot. 6. „Poezja ukraińskiego modernizmu” / „Złote słowo” Arch. koła.

Fot. 7. „Poezja ukraińskiego modernizmu” / „Złote słowo”. Na zdjęciu m.in. dr hab. Iryna Kononenko, prof. dr hab. Walentyna Sobol, prof. dr hab. Stefan Kozak, dr hab. Bazyli Nazaruk, dr hab. Irena Mytnik, Maria Cichocka. Arch. koła.

Fot. 8. „Poezja ukraińskiego modernizmu” / „Złote słowo”. Na zdjęciu m.in. prof. dr hab. Stefan Kozak, dr hab. Bazyli Nazaruk, Maria Cichocka, dr Orest Śpiwak, mgr Elżbieta Wasiak, Ostap Łapski. Arch. koła.

Fot. 9. „Poezja ukraińskiego modernizmu” / „Złote słowo”. Arch. koła.

Rok akademicki 2003/2004

Koło otrzymuje swoją nazwę, która zostanie z nim do końca. Pomysłodawczyni to Kamila Brodowska i Aleksandra Klisz. Skąd pomysł? Inspiracją była bryła budynku Wydziału Lingwistyki Stosowanej przy ul. Szturmowej 4 i kolor jego charakterystycznej, niebieskiej elewacji. Idąc skrótem z akademika od ul. Smyczkowej, zza bloków wyłaniał się on – nieurodziwy, pełen przeciągów, kurzu, kipiący nadziejami, wiązany z marzeniami, łączący ludzi szczególnych – budynek niczym okręt na redzie. Właśnie... okręt. Błękitny Okręt.

Starosta teatru, reżyseria: Kamila Brodowska

11 grudnia, występ quasi-kabaretu „Błękitny Okręt w morzu studenckiego życia”. Dodatkowo studenci wykonali wybór najpiękniejszych wierszy ukraińskich poetów z różnych epok.

Wykonawcy: Kamila Brodowska, Aleksandra Klisz, Sylwia Szczepańska, Emilia Wolska, Katarzyna Kaniewska, Agnieszka Kłępka, Paweł Łoza,

Agnieszka Sierkov, Marcin 'Marconi' Bartoszek, Iwona Stodolska, Wioletta Rowicka, Anna Gawryjołek.

Podczas wydarzenia przyznano nagrodę specjalną – statuetkę i Honorowy Tytuł „Admirała Błękitnego Okrętu” prof. dr. hab. Stefanowi Kozakowi. Ponadto wszyscy wykładowcy otrzymali upominki nawiązujące do budynku (zob. zdjęcie). Niebiesko-białe niczym elewacja pojemniczki, skrywały symbole: dziurawej wykładziny, niebieskiego szkła, azbestu i oczywiście atmosfery-powietrza na wydziale. Pieczęć składała się z czerwonych i żółtych nitki – barwy miasta stołecznego Warszawy.

Fot. 10. Upominki wręczone podczas występu. Arch. koła.

Fot. 11 i 12. Występ „Błękitny Okręt w morzu studenckiego życia”, część poetycka. Arch. koła.

Fot. 13. „Błękitny Okręt w morzu studenckiego życia”. Arch. koła.

Fot. 14. „Błękitny Okręt w morzu studenckiego życia”. Arch. koła.

Fot. 15 i 16. „Błękitny Okręt w morzu studenckiego życia”. Przyznanie nagrody specjalnej – statuetka (zob. okładka) i Honorowego Tytułu „Admirała Błękitnego Okrętu” prof. dr. hab. Stefanowi Kozakowi. Arch. koła.

W tym roku gościliśmy również Julię Tymoszenko (oddzielna wizyta nie powiązana ze spektaklem).

Rok akademicki 2004/2005

18 stycznia, udział członków koła w wykładzie Dmytra Pawłyczki „Pomarańczowa Rewolucja”, z cyklu 8 wykładów na nowe tysiąclecie. Studentów zaprosił Rektor Uniwersytetu Warszawskiego Piotr Węgleński.

8 marca, poetyczna kompozycja, poświęcona 190. urodzinom Tarasa Szewczenki. „I генії кохають...” / „I heniji kochajut”.

Wykonawcy: Anastazja Pietruczanis, Katarzyna Kapeluch, Hanna Kamińska, Anna Chabas, Paweł Chełmiński, Weronika Brewczyńska, Sławomir Skrzeczyński, Bartosz Grąbczewski, Piotr Kłosowicz, Ludwik Borkowski, Magdalena Chudzik i inni.

Współpraca reżyserska z profesor Walentyną Sobol i prowadzenie warsztatów: Kamila Brodowska.

Fot. 17. „I генії кохають...” / „I heniji kochajut”. Arch. koła.

Fot. 18. „I genii kochajut...” / „I heniji kochajut”. Arch. koła.

Fot. 19. „I genii kochajut...” / „I heniji kochajut”. Dr hab. Bazyli Nazaruk, prof. dr hab. Stefan Kozak, dr hab. Iryna Kononenko, dr Grażyna Pazdro. Arch. koła.

Fot. 20. „I genii kochajutj...” / „I heniji kochajutj”. Arch. koła.

Fot. 21. „I genii kochajutj...” / „I heniji kochajutj”. Na zdjęciu m.in. prof. dr. hab. Stefan Kozak, prof. dr. hab. Walentyna Sobol, dr. hab. Bazyli Nazaruk, dr. hab. Iryna Kononenko, dr. Grażyna Pazdro. Arch. koła.

Fot. 22. „І генії кохають...” / „I heniji kochajut”. Na zdjęciu m.in. prof. dr hab. Walentyna Sobol, dr hab. Iryna Kononenko, dr Rostysław Kramar. Arch. koła.

Rok akademicki 2005/2006

15 stycznia, premiera spektaklu „Bolero” Grzegorza Reszki w Białoleńckim Ośrodku Kultury. Na spektaklu obecny był autor sztuki.

Reżyseria i przekład: Kamila Brodowska

Obsada:

DYRYGENT Tomasz Mitrowski (gościnnie – Kompania Teatralna Mamro).

I SKRZYPCE Anastazja Pietruczanis

II SKRZYPCE Weronika Brewczyńska

TRĄBKA Bartosz Grąbczewski

BĘBEN Piotr Kłosowicz

WIOLONCZELA Hanna Kamińska

FLET Sławomir Skrzeczyński

Muzyka: Maurice Ravel

Fot. 23 i 24. Przed spektaklem „Bolero” reżyser Kamila Brodowska oraz dr hab. Bazyli Nazaruk i prof. dr hab. Walentyna Sobol. Arch. koła.

Fot. 25. Przed spektaklem „Bolero” reżyser Kamila Brodowska oraz Jakub „Żaba” Jankowski, oświetlenie spektaklu. Arch. koła.

Fot. 26-30. Spektakl „Bolero”. Arch. koła.

Rok akademicki 2006/2007

16 listopada, Pałac Kazimierzowski przy ulicy Krakowskie Przedmieście 26/28. Spektakl teatralny „Зів'яле листя” / „Ziwjałe lystia” dla uczestników międzynarodowej konferencji naukowej „Polsko-ukraińskie spotkania: Iwan Franko w kontekście literatury, kultury, historii i stosunków polsko-ukraińskich. W 150. rocznicę urodzin”.

Wykonawcy: Anastazja Pietruczanis, Marta Sułkowska, Sławomir Skrzeczyński, Anna Chabas, Anna Kertyczak, Bartosz Grąbczewski, Maria Kapeluch, Katarzyna Kapeluch, Mariya Vus.

Wsparcie reżyserskie: Kamila Brodowska.

Muzyka: Antonio Vivaldi, Nikołaj Rimski-Korsakow i inni.

Utwory Iwana Franki zaprezentowano w oryginale i przekładzie na język polski (Krystyna Angielska) oraz rosyjski (Anna Achmatowa).

10 grudnia, spektakl „Зів'яле листя” / „Ziwjałe lystia” zagrany dla studentów studiów zaocznych.

Wykonawcy: Anastazja Pietruczanis, Marta Sułkowska, Sławomir Skrzeczyński, Anna Chabas, Anna Kertyczak, Bartosz Grąbczewski, Maria Kapeluch, Katarzyna Kapeluch, Mariya Vus.

Maj, spotkanie z pisarką i naukowczynią Ludmiłą Tarnaszyńską oraz Halyną Fedorec dyrektorką wydawnictwa „Akta” z Charkowa.

Fot. 31. Prof. dr hab. Stefan Kozak oraz były Ambasador Ukrainy w Polsce, poeta Dmytro Pawlyczko, podczas międzynarodowej konferencji naukowej, poświęconej 150-leciu urodzin Iwana Franki. Arch. Koła.

Fot. 32. JM Rektor UW prof. dr. hab. Katarzyna Chałasińska-Macukow oraz prof. dr hab. Stefan Kozak, otwierają międzynarodową konferencję naukową, poświęconej 150-leciu urodzin Iwana Franki. Arch. Koła.

Fot. 33. Zespół koła po występie ze spektaklem „Зів'яле листя” / „Ziwjałe lystia”
na konferencji. Arch. Koła.

Fot. 34. „Зів'яле листя” / „Ziwjałe lystia” na konferencji. Arch. Koła.

Fot. 35. „Зів’яле листя” / „Ziwjałe lystia” na konferencji. Na zdjęciu dr Grażyna Pazdro, mgr Elżbieta Wasiak, mgr Mirosława Sosińska, dr hab. Bazayli Nazaruk. Arch. Koła.

Fot. 36. „Зів’яле листя” / „Ziwjałe lystia” na konferencji. Arch. Koła.

Rok akademicki 2007/2008

Październik, poetyczno-teatralna kompozycja „Błękitny Okręt w kręgu przyjaciół” – występ dla studentów studiów stacjonarnych oraz zaocznych Katedry Ukrainistyki.

Wykonawcy: Marta Sułkowska (starosta teatru), Grzegorz Miecznikowski, Mariya Vus, Katarzyna Kapeluch, Maria Kapeluch, Sławomir Skrzeczyński, dr Witalij Perkun.

Listopad, poetyczno-muzyczna kompozycja „Warszawska jesień” – w Wyższej Szkole Informatyczno-Ekonomicznej w Warszawie, z obecnością Ambadora Ukrainy w Polsce Ołeksandra Mocyka.

Grzegorz Miecznikowski, Mariya Vus, Katarzyna Kapeluch, Maria Kapeluch, dr Witalij Perkun.

W tym roku ekipa Błękitnego Okrętu występowała również w Wyszkanie i Łowiczu.

Fot. 37. Dyplom podziękowania od ówczesnego Ambasadora Ukrainy w Polsce Ołeksandra Mocyka dla Błękitnego Okrętu. Arch. Koła

Fot. 38. Poetyczno-muzyczna kompozycja „Warszawska jesień” – w Wyższej Szkole Informatyczno-Ekonomicznej w Warszawie. Arch. koła.

Fot. 39. Przed występem w katedrze. Arch. koła.

Fot. 40. Przed występem w katedrze. Arch. koła.

Fot. 41. Poetyczno-muzyczna kompozycja „Warszawska jesień” – w Wyższej Szkole Informatyczno-Ekonomicznej w Warszawie. Arch. koła.

Fot. 42. Zespół Błękitnego Okrętu po występie w katedrze. Arch. Koła.

Rok akademicki 2008/2009

Udział w święcie Tarasa Szewczenki w Łowiczu.

16 grudnia, „Український вертеп” / „Ukraiński wertep”. Uczestnicy: Marcin Roszkowski, Iwanna Chituk, Magda Wasyleczo, Dominika Szubańska, Igor Horków, Maria Kapeluch, Nestor Kaszycki, Kajetan Wojtala, Mariya Vus, Paweł Chełmiński, Ołena Horków, Mirosława Galenda, Anna Kertyczak.

Fot. 43-49. „Український вертеп” / „Ukraiński werterp”. Zdjęcia z przygotowań oraz występu.
Arch. koła.

15 stycznia, występ studentów: „Український вертеп” / „Ukraiński werterp”.

17 lutego, Ambasada Ukrainy w Polsce.

Artyści teatru: Marta Sułkowska i Marcin Roszkowski przedstawili ukraińską literaturę, przetłumaczoną w języku polskim; występ w Ambasadzie Ukrainy w Polsce „Słowo o pisarzach ukraińskich w Polsce”.

27 lutego, Ambasada Ukrainy w Polsce.

Artyści teatru: Marta Sułkowska i Marcin Roszkowski przedstawili ukraińską literaturę, przetłumaczoną w języku polskim.

8 marca, Cerkiew Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny w Warszawie.

Występ teatru z teatralno-poetyczną kompozycją, poświęconą 195-leciu narodzin Tarasa Szewczenki. Uczestnicy: Ksenia Kaniowska, Bogdan Jurczyn, Michał Kwiatkowski, Jacek Grzelewski, Magda Wasyleczko, Ołena Horków, Marcin Roszkowski, Marta Sułkowska, Dominika Szubańska, Maria Kapeluch.

10 marca, Ambasada Ukrainy w Polsce. Występ teatru z teatralno-poetyczną kompozycją, poświęconą 195-leciu urodzin Tarasa Szewczenki.

„І генії кохають...” / „I heniji kochajut”. Uczestnicy: Ksenia Kaniowska, Bogdan Jurczyn, Michał Kwiatkowski, Jacek Grzelewski (gitara), Magda Wasyleczko, Ołena Horków, Marcin Roszkowski, Marta Sułkowska, Dominika Szubańska, Maria Kapeluch i inni.

Fot. 50. Występ w Ambasadzie Ukrainy w Polsce. Arch. koła.

Fot. 51. Występ w Ambasadzie Ukrainy w Polsce. Wręczenie dyplomu dla koła. Arch. koła.

Fot. 52. Występ w Ambasadzie Ukrainy w Polsce. Arch. koła.

Fot. 53. Dyplom podziękowania od ówczesnego Ambasadora Ukrainy w Polsce Ołeksandra Mocyka dla Błękitnego Okrętu. Arch. koła.

24 maja, występ w Cerkwi Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny w Warszawie.

Rok akademicki 2009/2010

22 stycznia, Ambasada Ukrainy w Polsce. Występ teatru Błękitny Okręt z poetyczno-muzyczną kompozycją „Слово і доля” / „Słowo i dolia”.

Wykonawcy: Michał Kwiatkowski (starosta teatru), Olga Zielony (wicestarosta teatru), Alicja Motyka, Jacek Grzelewski, Marika Niesłuchowska, Anna Szablowska, Dominika Sokołowska, Róża Wyszyńska, Mariya Vus i Nestor Kaszycki. Po zakończeniu części uroczystej, kierownik katedry dr hab. Bazyli Nazaruk i profesor Walentyna Sobol zaprezentowali naukowo-dydaktyczne wydania Katedry Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego.

23 lutego, aula 211 na ulicy Szturmowej 4. Występ teatru Błękitny Okręt z poetyczno-muzyczną kompozycją „Слово і доля” / „Słowo i dolia”.

Wykonawcy: Michał Kwiatkowski (starosta teatru), Olga Zielony (wicestarosta teatru), Alicja Motyka, Jacek Grzelewski, Marika Niesłuchowska, Anna Szablowska, Dominika Sokołowska, Róża Wyszyńska, Mariya Vus i Nestor Kaszycki.

6 kwietnia, spotkanie koła – analiza utworów Marii Matios.

20 kwietnia, twórcze spotkanie koła z pisarką Marią Matios, laureatką nagrody im. Tarasa Szewczenki i tłumaczką jej utworów Anną Korzeniowską-Bihun.

27 maja, Festiwal Ukraińska Wiosna w Poznaniu; profesor Walentyna Sobol, Maria Matios, Anna Korzeniowska Bihun i inni.

Fot. 54. Opiekunka koła profesor Walentyna Sobol wraz z ówczesnym kierownikiem katedry dr. hab. Bazyliem Nazarukiem w Ambasadzie Ukrainy w Polsce. Arch. koła.

Fot. 55. Występ teatru Błękitny Okręt z poetyczno-muzyczną kompozycją „Слово і доля” / „Słowo i dolia”. Arch. koła.

Fot. 56. Występ teatru Błękitny Okręt z poetyczno-muzyczną kompozycją „Слово і доля” / „Słowo i dolia”. Arch. koła.

Fot. 57. Występ teatru Błękitny Okręt z poetyczno-muzyczną kompozycją „Слово і доля” / „Słowo i dolia”. Arch. koła.

Fot. 58. Występ teatru Błękitny Okręt z poetyczno-muzyczną kompozycją „Слово і доля” / „Słowo i dolia”. Arch. koła.

Fot. 59. Występ teatru Błękitny Okręt z poetyczno-muzyczną kompozycją „Слово і доля” / „Słowo i dolia”. Arch. koła.

Fot. 60. Występ teatru Błękitny Okręt z poetyczno-muzyczną kompozycją „Слово і доля” / „Słowo i dolia”. Arch. koła.

Rok akademicki 2010/2011

Styczeń, przedstawienie literacko-muzyczne „Wertep ukraiński”

24 lutego, Ambasada Ukrainy w Polsce. Występ teatru Błękitny Okręt poświęcony 140. rocznicy urodzin Łesi Ukrainki.

Uczestnicy:

Olga Popławska

Iwona Romanowicz

Anna Szablowska

Ksenia Kaniewska

Iwan Kozłowski

Akompaniament:

Olga Zielony

Jacek Grzelewski

Występ specjalny:

Adaggio Mawki i Łukasza z baletu „Pieśń Lasu” w aranżacji na skrzypce i fortepian Piotra Cegielskiego w wykonaniu Piotra Cegielskiego i Marianny Waszkiewicz.

Udział wzięli również:

Marta Łagoda,

Ludmiła Witkowska,

prof. dr hab. Walentyna Sobol,

Markijan Malski, Ambasador Ukrainy w Polsce,

Prof. Hryhorij Perepełycia, dyr. Instytutu Polityki Zewnętrznej, Dyplomatyczna Akademia Ukrainy,

dr hab. Bazyli Nazaruk, Kierownik Katedry Filologii Ukraińskiej UW,

Svitlana Myronchuk, Pierwszy Sekretarz Ambasady Ukrainy w Polsce.

Występ poprzedziło wystąpienie profesor Walentyny Sobol, skupione na kontaktach Łesi Ukrainki z Polską za życia oraz polskim dyskursie literaturoznawczym twórczości Łesi Ukrainki.

20 maja, literacko-teoretyczne sympozjum magistrantów i doktorantów.

2 czerwca, twórcze spotkanie koła z pisarką Marią Matios.

Fot. 61. Występ teatru Błękitny Okręt poświęcony 140. rocznicy urodzin Łesi Ukrainki. Arch. koła.

Fot. 62. Występ teatru Błękitny Okręt poświęcony 140. rocznicy urodzin Łesi Ukrainki. Arch. koła.

Fot. 63. Opiekunka koła profesor Walentyna Sobol daje słowo wstępne. Arch. koła.

Fot. 64. Chwilę przed występem. Arch. koła.

Fot. 65. Członkowie koła podczas sympozjum literaturoznawczego z udziałem profesora Rostysława Radyszewskiego i profesora Anatolija Mojsijenki z Kijowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Tarasa Szewczenki. Arch. koła.

Rok akademicki 2011/2012

6 grudnia, spotkanie z tłumaczką literatury ukraińskiej i literaturoznawczynią dr Katarzyną Kotyńską.

Rok akademicki 2012/2013

Rozpoczęcie prób do spektaklu „Miasto”, w reżyserii Anny Korzeniowskiej-Bihun.

Rok akademicki 2013/2014

24 września, premiera spektaklu „Miasto” na Festiwalu Nauki.

Kanwą spektaklu były utwory współczesnych ukraińskich literatów. To swoista wędrówka przez Kijów, Lwów, Charków, Czerniowce, pokazująca ciemne i jasne strony życia miasta: od rozwianych marzeń do azylu wolności.

Reżyseria: Anna Korzeniowska-Bihun

Obsada:

Anna Maczuga

Kamila Alicja Małecka

Paulina Napierkowska

Agata Gruszka

Dawid Bzorek

Muzyka na żywo: Paweł Bartkowski, Natalia Śliwowska.

W przedstawieniu wykorzystano teksty: Oksany Zabużko, Marii Matios, Wiktora Neboraka, Luby Jakymczuk, Marii Szuń, Nazara Honczara, Iwana Łuczuka, Hryhorija Czubaja, Mykoły Chołodnego, Serhija Żadana, Dmytra Pawłyczki.

W przekładach: Anety Kamieńskiej, Bohdana Zadury i Anny Korzeniowskiej-Bihun.

11 kwietnia, spotkanie dyskusyjne: „Dramaturgia Ukrainy”.

14 czerwca, wystąpienie koła w ramach programu MirUKRAINAlia.

Fot. 66. Przygotowanie scenografii do przedstawienia. Arch. koła.

Fot. 67. Przygotowanie scenografii do przedstawienia. Arch. koła.

Fot. 68. Próba koła na Wydziale Lingwistyki Stosowanej. Arch. koła.

Fot. 69. Koło wraz z opiekunem na próbie w mieszkaniu reżyserki. Arch. koła.

Fot. 70. Reżyserka dr Anna Korzeniowska-Bihun z ówczesną kierowniczką katedry dr hab. Ireną Mytnik. Arch. koła.

Fot. 71. Paweł Bartkowski i Natalia Śliwowska podczas występu. Arch. koła.

Fot. 72. Występ koła na Festiwalu Nauki – spektakl „Miasto”. Arch. koła.

Fot. 73. Koło wraz z ówczesną kierowniczką Katedry Ukrainistyki dr hab. Ireną Mytnik. Arch. koła.

Rok akademicki 2014/2015

10 marca, odbyło się wystąpienie koła przy pomniku Tarasa Szewczenki (z udziałem Ambasadora Ukrainy w RP – Andrija Deszczyci).

11 marca, wystąpienie teatralne poświęcone rocznicy urodzin Tarasa Szewczenki w Ambasadzie Ukrainy.

25 kwietnia, występ teatru – wieczór ukraiński Kulturalna Włóczęga: Ukraina.

25 kwietnia, Kultura Łemków – spotkanie z cyklu „Kultura wokół Ciebie”.

Fot. 74. Święto przy pomniku Tarasa Szewczenki. Arch. koła.

Fot. 75. Wystąpienie teatralne poświęcone rocznicy urodzin Tarasa Szewczenki w Ambasadzie Ukrainy w Polsce. Arch. koła.

Fot. 76. Wystąpienie teatralne poświęcone rocznicy urodzin Tarasa Szewczenki w Ambasadzie Ukrainy w Polsce. Arch. koła.

Fot. 77. Wystąpienie teatralne poświęcone rocznicy urodzin Tarasa Szewczenki w Ambasadzie Ukrainy w Polsce. Arch. koła.

Rok akademicki 2015/2016

W dniu **24 listopada** 2015 r. odbyło się spotkanie studentów katedry z ukraińskim badaczem doktorem Wasylem Starko.

9 marca, udział w świętowaniu 202. rocznicy urodzin Tarasa Szewczenki w Ambasadzie Ukrainy w Polsce.

6 maja, na walnym zgromadzeniu odbyła się zmiana nazwy koła: Koło Naukowe Literacko-Teatralne „Błękitny Okręt”.

18-19 czerwca, występ międzykatedralny, czytanie performatywne na Scenie Głównej, w ramach 200-lecia Uniwersytetu Warszawskiego „Odkryj UW!”, Kampus Ochota. Udział wzięli m.in. profesor Walentyna Sobol, Dorota Lewkowicz, Anna Korzeniowska-Bihun, Dawid Bzorek.

Rok akademicki 2016/2017

22 listopada, czytanie performatywne, poświęcone 160-leciu urodzin Iwana Franki oraz 100. rocznicy jego śmierci (uczestnicy Koła Naukowego Literacko-Teatralnego „Błękitny Okręt”: Dawid Bzorek, Agata Gruszka, Mariya Bihunyak, Ola Hłuszko, Dorota Kuśnierz, Olga Fil, Daryna Iwaniutenko i inni).

lutym, udział koła w zebraniu Pracowni Dziejów Polsko-Ukraińskich Stosunków Literackich.

12 marca, literackie święto Tarasa Szewczenki.

28 maja, seminarium „Barok ukraiński – H. Skoworoda, twórca bajek, traktatów filozoficznych”.

Rok akademicki 2017/2018

19 października, integracja poprzez literaturę. Promocja najnowszego rocznika „Studia Polsko-Ukraińskie”.

23-24 października, udział koła w konferencji „Leśmian w Europie i na świecie”, z okazji 140. rocznicy urodzin i 80. rocznicy śmierci autora. M.in. recytacja wierszy i przekładów profesor Walentyny Sobol na język ukraiński.

25 lutym, Cerkiew Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny w Warszawie. Prezentacja najnowszego rocznika „Studia Polsko-Ukraińskie”.

29 kwietnia, spotkanie z krytykiem literackim doktorem Eugeniuszem Sobolem, autorem antologii „Ukraińska nadzieja”, Fundacja Nasz Wybór.

Seminarium: „Abyśmy w ten przekład pilnie weźrzeli” (tłumaczenia poezji Bolesława Leśmiana przez profesor Walentynę Sobol:

- Szkice językowe i literacko-kulturowe, Warszawa 2017, s. 190-191;
- Tekstualia 2017, N 4(51), s. 225-229.

14 maja, Seminarium literacko-teoretyczne poświęcone 80-leciu Wasyla Stusa.

65-lecie Katedry Ukrainistyki, udział koła w uczczeniu i promocji KU UW: Iryna Kubashevych, Liudmyla Binkovska, Oliwia Bagińska, Olga Semeniuk, Aneta Wasilewska.

Fot. 78. Prezentacja najnowszego rocznika „Studia Polsko-Ukraińskie” w Cerkwi Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny w Warszawie. Arch. koła.

Rok akademicki 2018/2019

12 marca, udział w II Międzynarodowym Konkursie Recytatorskim Ukraińskiej Poezji, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu:

Krzysztof Pawlik – I miejsce!

Adam Mickiewicz University in Poznan
Institute of Russian and Ukrainian Philology
Department of Ukrainian Studies

First Place

Awarded to

Krzysztof Pawlik

in the
**II International Recitation Competition
of Ukrainian Poetry**

(Poznan, 12 march 2019)

Director of Institute of Russian
and Ukrainian Philology

Andrzej Sitarski
Prof. dr hab. Andrzej Sitarski

Head of Department
of Ukrainian Studies

Tetyana Kosmeda
Prof. dr hab. Tetyana Kosmeda

Fot. 79. Dyplom dla Krzysztofa Pawlika za zajęcie I miejsca w II Międzynarodowym Konkursie Recytatorskim Ukraińskiej Poezji. Arch. koła.

Rok akademicki 2019/2020

9 listopada – udział w przygotowaniu I Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Filozofia życia i przetrwania w ego-dokumentach pisarzy, malarzy, filmowców ukraińskich (od Orlika do współczesnych)”, Katedra Ukrainistyki, Wydział Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego.

2 grudnia, spotkanie z pisarką i naukowczynią, dr Aleksandrą Ziółkowską-Boehm.

Fot. 80. Spotkanie studentów i członków koła z pisarką i naukowczynią dr Aleksandrą Ziółkowską-Boehm. Arch. koła.

Marzec, udział studentki III roku Ukrainistyki, Magdaleny Misiewicz w III Międzynarodowym Konkursie Recytatorskim Ukraińskiej Poezji.

Adam Mickiewicz University in Poznan
Institute of Russian and Ukrainian Philology
Department of Ukrainian Studies

Certificate

Awarded to

Magdalena Misiewicz

for Participation

in the
III International Recitation Competition
of Ukrainian Poetry

(Poznan, 10 march 2020)

Director of Institute of Russian
and Ukrainian Philology

Wawrzyniec Popiel-Machnicki
Prof. dr hab. Wawrzyniec Popiel-Machnicki

Head of Department
of Ukrainian Studies

Tetyana Kosmeda
Prof. dr hab. Tetyana Kosmeda

Fot. 81. Dyplom dla Magdaleny Misiewicz za udział w III Międzynarodowym Konkursie Recytatorskim Ukraińskiej Poezji. Arch. koła.

Кwiecień, przygotowanie do konkursu poetyckiego „ЖИВА ТРОЯНДА” / „ŻYWA TROJANDA”, poświęconego 125. rocznicy narodzin Maksyma Rylskiego; udział w konkursie studentki pierwszego roku – Rozalii Rzepki – nagroda: 5. miejsce w nominacji.

Opublikowanie poezji Rozalii Rzepki pt. „Zemsta księżnej Olgi” wg. motywów „Powieści minionych lat” – w oryginale i tłumaczeniu (przekład profesor Walentyna Sobol), w zbiorze młodych poetów wydanym na Uniwersytecie Narodowym im. Tarasa Szewczenki w Kijowie.

Fot. 82. Dyplom dla Rozalii Rzepki za zajęcie V miejsca w nominacji „Poezja” w konkursie „ЖИВА ТРОЯНДА” / „ŻYWA TROJANDA”, poświęconego 125. rocznicy narodzin Maksyma Rylskiego. Arch. koła.

Rok akademicki 2020/2021

12 grudnia, udział koła w organizacji II Międzynarodowej Konferencji Naukowej z cyklu „Filozofia życia i przetrwania w ego-dokumentach pisarzy, malarzy, filmowców ukraińskich (od Orlika do współczesnych)”, Katedra Ukrainistyki, Wydział Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego.

Rok akademicki 2021/2022

Pomoc koła w wydaniu numeru 8. czasopisma „Studia Polsko-Ukraińskie”.

1-15 września, przeprowadzenie wykładów przez opiekuna koła na Kijowskim Uniwersytecie Narodowym im. Tarasa Szewczenki.

14-15 września, prezentacja czasopisma „Studia Polsko-Ukraińskie” w Katedrze Polonistyki oraz Katedrze Historii Literatury Ukraińskiej, Teorii Literatury i Twórczości Literackiej Kijowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Tarasa Szewczenki.

16-22 września, przeprowadzenie wykładów przez opiekuna koła na Uniwersytecie im. Loránda Eötvösa w Budapeszcie.

20 października, spotkanie z Małgorzatą Karoliną Piekarską, autorką książki m.in. „Klasa Pani Czajki”, „Licencja na dorosłość”, „LO-teria”.

20 grudnia, udział koła w organizacji III Międzynarodowej Konferencji Naukowej z cyklu „Filozofia życia i przetrwania w ego-dokumentach pisarzy, malarzy, filmowców ukraińskich (od Orlika do współczesnych)”, Katedra Ukrainistyki, Wydział Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego.

Rok akademicki 2022/2023

12 grudnia, udział koła w organizacji w IV Międzynarodowej Konferencji Naukowej z cyklu „Filozofia życia i przetrwania w ego-dokumentach pisarzy, malarzy, filmowców ukraińskich (od Orlika do współczesnych)”, Katedra Ukrainistyki, Wydział Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego.

Przygotowanie pracy członkini koła Katarzyny Pastuszki na konkurs prac naukowych na Kijowskim Uniwersytecie Narodowym im. Tarasa Szewczenki.

Przygotowanie członków koła do udziału w rocznicy 70-lecia założenia Katedry Ukrainistyki UW.

Planowanie wydania e-booka nt. historii koła.

Fot. 83. Spotkanie studentów oraz opiekunki koła z reżyserem filmu „Заборонений” / „Zaboronenyj” Romanem Browką. Arch. koła.

ZAŁOGI BŁĘKITNEGO OKRĘTU

W pierwszych latach działalności koła biurokracja była relatywnie niewielka, dlatego nie mamy w naszym archiwum sprawozdań rocznych. Dopiero od 2007 roku dysponujemy dokumentami “uczelnianej organizacji studenckiej” Błękitny Okręt.

2001

Małgorzata Wołyńczyk, Andrzej Szumada, Grzegorz Spodarek, Lidia Kowalczyk, Paweł Dąbrowski, Katarzyna Jakubowska, Wita Aniszewska, Mirosława Warcholak, Marzena Luterek, Sylwia Sidor, Katarzyna Terebieniec, Agnieszka Jastrzębska

2002

Katarzyna Losson, Konrad Kuczara, Lidia Marciniak, Paulina Owczarzak, Aleksandra Oziębłowska, Małgorzata Kopeć, Natalia Myc, Katarzyna Kucharska, Marcin Tarułka, Monika Stateczna, Anna Osęka, Agnieszka Dmowska, Krzysztof Bońkowski

2003

Anna Chyckowska, Michał Pachocki, Mirela Zajko, Justyna Jabłońska, Anna Trusz, Anna Dranka, Monika Stateczna, Marta Mulik, Iwona Czapla, Małgorzata Górna, Bartosz Olesik, Grażyna Łucak, Mariola Królikowska, Wojciech Mrozowski, Anna Golińska, Agnieszka Dmowska, Marzena Luterek

2004

Kamila Brodowska, Aleksandra Klisz, Sylwia Szczepańska, Emilia Wolska, Katarzyna Kaniewska, Agnieszka Kłępka, Paweł Łoza, Agnieszka Sierkov, Marcin Bartoszek, Iwona Stodolska, Wioletta Rowicka, Anna Gawryjolek

2005

Anastazja Pietruczanis, Katarzyna Kapeluch, Hanna Kamińska, Anna Chabas, Paweł Chełmiński, Weronika Brewczyńska, Sławomir Skrzeczyński, Bartosz Grąbczewski, Piotr Kłosowicz, Ludwik Borkowski, Magdalena Chudzik, Kamila Brodowska

2006

Anastazja Pietruczanis, Weronika Brewczyńska, Bartosz Grąbczewski, Piotr Kłosowicz, Hanna Kamińska, Sławomir Skrzeczyński, Marta Sułkowska, Anna Chabas, Anna Kertyczak, Maria Kapeluch, Katarzyna Kapeluch, Mariya Vus, Kamila Brodowska

2007

Oficjalni założyciele: Klaudia Świerżewska, Anna Winiarska, Jan Dzieduszycki, Aleksandra Szumielewicz, Paula Kupracz, Anna Szabłowska, Joanna Kowalczyk, Olga Zielony, Justyna Sitarek, Tomasz Wojciechowski

Marta Sułkowska, Grzegorz Miecznikowski, Mariya Vus, Katarzyna Kapeluch, Maria Kapeluch, Sławomir Skrzeczyński

2008

Pierwsze sprawozdanie koła.

Prezes: Marta Sułkowska, Zastępca: Ołena Horków, Członkowie koła: Maria Kapeluch, Marcin Roszkowski, Róża Wyszyńska

Iwanna Chituk, Magda Wasyleczko, Dominika Szubańska, Igor Horków, Nestor Kaszycki, Kajetan Wojtala, Mariya Vus, Paweł Chełmiński, Mirosława Galenda, Anna Kertyczak

2009

Prezes: Marta Sułkowska, Zastępca: Ołena Horków, Członkowie koła: Michał Kwiatkowski, Olga Zielony, Marika Niesłuchowska, Anna Szabłowska, Dominika Sokołowska, Marta Łagoda, Alicja Motyka, Mariya Vus, Jacek Grzelewski, Nestor Kaszycki, Róża Wyszyńska, Bartosz Dorejko

Marcin Roszkowski, Ksenia Kaniowska, Bogdan Jurczyszyn, Magda Wasyleczko, Dominika Szubańska, Maria Kapeluch

2010

Prezes: Michał Kwiatkowski, Zastępca: Olga Zielony

W kolejnych wyborach:

Prezes: Paula Kupracz, Zastępca: Patrycja Deptuła, Skarbnik: Jan Dzieduszycki, Członkowie koła: Alicja Jędraszewska, Zuzanna Szubert, Aleksandra Szumielewicz, Justyna Sitarek, Martyna Góral, Olga Zielony

Alicja Motyka, Jacek Grzelewski, Marika Niesłuchowska, Anna Szabłowska, Dominika Sokołowska, Róża Wyszyńska, Mariya Vus, Nestor Kaszycki

2011

Prezes: Paula Kupracz, Zarząd: Jan Dzieduszycki, Zuzanna Szubert, Członkowie koła: Renata Śledziwska, Martyna Góral, Aleksandra Szumielewicz, Aleksandra Gendek, Yuliya Chabanenko

Olga Popławska, Iwona Romanowicz, Anna Szabłowska, Ksenia Kaniewska, Iwan Kozłowski, Olga Zielony, Jacek Grzelewski

2012

Prezes: Michał Szymko, Zastępca: Agata Gruszka, Skarbnik: Kamila Alicja Małecka, Członkowie koła: Paulina Napierkowska, Dawid Bzorek, Agata Wolny, Anna Maczuga, Aneta Wasilewska

2013

Prezes: Kamila Alicja Małecka, Zarząd: Agata Gruszka, Dawid Bzorek, Członkowie koła: Anna Maczuga, Paulina Napierkowska, Michał Szymko, Agata Wolny, Aneta Wasilewska

Paweł Bartkowski, Natalia Śliwowska

2014

Prezes: Kamila Alicja Małecka, Zarząd: Agata Gruszka, Dawid Bzorek, Członkowie koła: Anna Maczuga, Paulina Napierkowska, Adam Jaszczuk

2015

Prezes: Michał Szymko, Zarząd: Agata Gruszka, Agata Wolny, Członkowie koła: Anna Maczuga, Aneta Wasilewska, Anna Ślusarz, Aleksandra Kupracz, Edyta Janowska

Grudzień – nowy zarząd: Prezes: Michał Szymko, Wiceprezes: Agata Wolny, Sekretarz: Agata Gruszka, Skarbnik: Dawid Bzorek

2016

Prezes: Dawid Bzorek, Wiceprezes: Daryna Ivaniutenko, Sekretarz: Aleksandra Borysewicz, Skarbnik: Mariya Bihunyak, Członkowie koła: Andriy Maslovskyy, Iryna Bogatyryova

2017

Prezes: Dawid Bzorek, Zarząd: Aleksandra Walczak, Karolina Witecka, Członkowie koła: Andriy Maslovskyy, Mariya Bihunyak, Iryna Bogatyryova, Anna Spodymek, Oleg Lipnicki-Staśkiewicz, Olena Hanushchak, Liudmyla Binkovska, Maria Sadowska, Olga Semeniuk, Iryna Kubashevych

Od 16 października: Prezes: Dawid Bzorek. Wiceprezes: Aleksandra Walczak, Sekretarz: Andriy Maslovskyy, Skarbnik: Karolina Witecka

2018

Prezes: Liudmyla Binkovska, Wiceprezes: Olga Semeniuk, Sekretarz: Iryna Kubashevych, Skarbnik: Kamil Szczepankiewicz, Członkowie koła: Bohdan Binkovskyi, Aneta Wasilewska, Karolina Witecka, Alina Tiapichkina, Sylwia Źródłowska, Magdalena Misiewicz

Oliwia Bagińska

2019

Prezes: Dawid Bzorek, Wiceprezes: Krzysztof Pawlik, Sekretarz: Solomiya Ptachyk Skarbnik: Oksana Androsiuk, Członkowie koła: Julia Moskałyk, Włada Dubyk, Alina Tiapichkina, Sylwia Źródłowska, Adam Stępień

2020

Prezes: Dawid Bzorek, Wiceprezes: Rozalia Rzepka, Sekretarz: Kamila Szymańska, Skarbnik: Patrycjusz Gruszko, Członkowie koła: Magdalena Misiewicz, Iga Naparty

2021

Prezes: Dawid Bzorek, Wiceprezes: Magdalena Misiewicz, Sekretarz: Katarzyna Pastuszka, Skarbnik: Rozalia Rzepka, Członkowie koła: Radosław Rybak, Oliwia Drozińska, Natalia Jakubiak, Zuzanna Korgul, Kateryna Venedikтова

2022

Prezes: Dawid Bzorek, Wiceprezes: Hanna Pushkarenko, Sekretarz: Katarzyna Pastuszka, Skarbnik: Vira Pidlyska, Członkowie koła: Adrianna Koput, Mikita Semianeka, Daniel Ważowski, Julia Shuflat, Mariia Shcherbak

Spotkania koła Błękitny Okręt z pisarzami

Fot. 84. Iwan Dracz w Katedrze Filologii Ukraińskiej. Arch. koła.

Fot. 85. Anatolij Krym, Jurij Rybczynski i Wołodymyr Jaworiwski ze studentami, członkami koła i wykładowcami. Arch. koła.

Fot. 86. Jewhenija Kononenko na spotkaniu z przedstawicielami Katedry Filologii Ukraińskiej. Arch. koła.

Fot. 87. Spotkanie z Ostapem Łapskim. Arch. koła.

Fot. 88. W czasie Międzynarodowej Konferencji Naukowej Katedry Filologii Ukraińskiej. Arch. koła.

Fot. 89. Prezeska koła z Dmytrem Pawłyczką. Arch. koła.

Fot. 90. Kamila Brodowska z Jurijem Andruchowyczem i Oleksanderm Irwancem. Arch. koła.

Fot. 91. Członkowie koła ze Stepanem Puszykiem w Iwano-Frankiwsku. Arch. koła.

Fot. 92. Spotkanie z Marią Matios. Arch. koła.

KOTWICA W GÓRĘ

Na początku tej książki wspomnieliśmy, że mamy do czynienia z anomalią czasową. Lata mijają nieubłagane, ale Błękitny Okręt nieustannie tworzą dwudziestolatki. Nic zatem nie stoi na przeszkodzie, by właśnie w tym miejscu opowiedzieć, jak to się wszystko zaczęło.

Kamila Brodowska: Pani Profesor, znamy datę narodzin koła, to 1.10.2000 r. Ale to tylko cyfry, za którymi stoi niewiele, jeżeli nie zna się kontekstu. Proszę zdradzić, co sprawiło, że taki twór powstał. Skąd pojawiła się idea, by pracować artystycznie ze studentami?

Walentyna Sobol: Idea wyszła od profesora Stefana Kozaka, który wtedy kierował Katedrą Filologii Ukraińskiej na Wydziale Lingwistyki Stosowanej i Filologii Wschodniosłowiańskich UW. Gorąco podtrzymał ją znakomity poeta Dmytro Pawłyczko, ówczesny Ambasador Ukrainy w Polsce. W tamtych latach był w katedrze częstym gościem. Spotykał się ze studentami oraz gronem naukowym. Pawłyczko był człowiekiem konkretnym i bezkompromisowym, gdy usłyszał o pomysle, powiedział: „To trzeba robić!”. Cóż, zrobiliśmy. Dobrym duchem koła od początku, był też dr hab. Bazyli Nazaruk.

Nie od razu był to pomysł tworzenia teatru sensu stricto. Wszystko wynikało z potrzeby ochrony, pokazania i upowszechnienia języka ukraińskiego na najwyższym poziomie. Gdzie go szukać? W poezji. Kiedy Ukraina była przygnieciona latami bezpieczeństwa, zgnieciona pod rosyjskim butem, jej poezja rwała się do gwiazd.

KB: To ciekawe. W roku 2000, czyli dziewięć lat po ogłoszeniu niepodległości Ukrainy, wciąż była potrzeba ochrony języka ukraińskiego. Można by pomyśleć, nawet teraz, jaki problem? A jednak. Na przełomie wieków jeszcze była potrzeba, by nadawać językowi większej wagi i znaczenia, ochraniać go.

W sumie, gdzie to miałyby być robione, jeśli nie w Katedrze Filologii Ukraińskiej UW. Czy dobrze rozumiem, że w tym tkwił sens waszego wspólnego pomysłu?

WS: Oczywiście. Poeta Mychajło Strelbycki napisał kiedyś:

Бо ця Варшава, університетська,
вчить українське і собі, і нам:
зважає на всесвітній тарарам,
хоча й не знає Сєверодонецька¹⁰.

KB: (długo milczy) Pani profesor, a warto było?

WS: Najlepszym argumentem na to, że warto było to wszystko robić są odnalezione w archiwach wspomnienia i notatki naszych studentów. A najlepszym dowodem, ich publikacje i osiągnięcia.

Fot. 93. Niektóre ublkacje członków koła. Arch. koła.

¹⁰ Михайло Стрельбиський, Валентина Соболь [в:] Школа перепитувань. Вірші, цикли, ДП «Державна картографічна фабрика», Вінниця 2009, с. 134.

Ludwik Borkowski

„Koło teatralne pozwoliło mi uwierzyć, że jeśli czegoś bardzo chcę, nawet jeśli się tego bardzo boję, to mogę to zrobić. To był mój pierwszy występ teatralny. Mamy dalsze plany o których teraz nie powiem. Jeśli teatr ma coś mi dać, niech będzie to więcej odwagi.”

Magdalena Chudzik

„Bardzo mi się podoba, że właśnie studenci robią przedstawienia o życiu wielkich ludzi Ukrainy. Uczymy się o nich inaczej niż na zajęciach. W przyszłym roku z przyjemnością zagram w przedstawieniu o Iwanu France czy Łesi Ukraince. Bardzo podoba mi się taka aktywizacja studentów. Cieszę się, że grałam i mam nadzieję, że w przyszłym roku też wystąpię.”

Anastazja Pietruczanis

„Rola teatru w życiu studentów jest bardzo ważna, dlatego że uczymy się nie tylko współpracy ze sobą, ale również dowiadujemy więcej o życiu wybitnych ludzi. Przedstawialiśmy życie genialnego poety Tarasa Szewczenki. Według mnie spektakl w którym grałam udał się nadzwyczajnie. Bardzo się cieszę, że mogłam zagrać bardzo ważną w życiu Szewczenki Oksanę. Osobę, którą kochał całe swoje życie, która była w jego myślach i o jakiej nigdy nie zapomniał. To nadzwyczajne uczucie wcielić się w innego człowieka i wyrazić (zagrać) to, co on odczuwał. Bardzo podobało mi się granie Oksany Kowalenko i jestem bardzo zadowolona, że u nas w katedrze są ludzie, którzy chcą nam pomagać.”

Paweł Chełmiński

„Teatr to zwierciadło życia. Jak powiedział Szekspir, nasze życie jest jednym wielkim teatrem. Kiedy gramy, możemy lepiej zrozumieć świat i nas samych.”

Weronika Brewczyńska

„Studenci naszej katedry chcą poznawać teksty wybitnych twórców literatury ukraińskiej i żywo uczestniczyć w kulturze. Teatr Błękitny Okręt wystawia co najmniej jedną sztukę rocznie i mamy nadzieję, że każdy nowy rocznik zechce podtrzymywać tę tradycję.”

Katarzyna Kapeluch

„Jestem bardzo zadowolona, że mogłam wziąć udział w spektaklu. To bardzo przyjemne choć na chwilę oderwać się od codziennych zmartwień i przejść do świata bohaterów naszych sztuk i tym zadumać, rozbawić naszych kolegów i wykładowców... Mam nadzieję, że w przyszłości nie zabraknie nam zapału do twórczego działania i razem z profesor Sobol wystawimy nie jeden dramat.”

Aleksandra Klisz

„Byliśmy rocznikiem, który wyprzedzał trendy. Grupą indywidualności, które widziały przyszłość w swojej fascynacji literaturą i kulturą ukraińską. A warto dodać, że niewielu z nas miało wcześniej styczność z językiem, więc wspólnie zakuwaliśmy, by jak najszybciej zacząć czytać w oryginale, dobrze mówić i tłumaczyć. Na zadawane ze zdziwieniem pytania: »Na co wam ta ukrainistyka?«, wruszcaliśmy hardo ramionami, odpowiadając: »Jeszcze zobaczycie!«. My byliśmy pewni, że wybraliśmy najlepiej i wiatr historii odmieni się dla Ukrainy. Ci ludzie, po części nasi rówieśnicy, nie byli w stanie wybiec myślami w dalszą przyszłość i dostrzec, zrozumieć naszej pasji i radości.

Teraz wydział ma piękny budynek, zamiast sypiącego się azbeściaka. Ale tam wtedy było niesamowicie twórczo. Panował taki naukowy ferment, który nas kształtował i którego byliśmy równoprawną częścią. Dziś, nawet jeśli ktoś poszedł w innym kierunku, wykonuje inny zawód, wszystkie doświadczenia ze studiów w obecnej sytuacji życiowo bardzo mu się przydają.”

ODA DO BŁĘKITNEGO OKRĘTU

Napoleon Szelma
Oda do Błękitnego Okrętu

Błękitny Okręcie szaleństwem pijany
odpieraszą wciąż szturmy
smyczkami zadane,
nie krzywdzą Cię
zawiłe historii dzieje
dopóki razem z Tobą
płyną przyjaciele!

Dzielni marynarze
na ziemi nie schodzą,
echa ich stóp na pokładzie
głośno się rozchodzą,
machorek dymy roznoszą się szeroko,
na pewne, stałe lądy
nie baczy bystre oko.

Błyszczący w ciemności
dzielni marynarze –
goreją Twe ściany,
goreją ich twarze!

A okręt wciąż płynie –
Mój Okręt Pijany!
Cudem trzymają się razem
błękitne ściany,

a On nieugięty,
dumny niczym tratwa,
której drzew kawały
scala nędzna dratwa!

Sunie przez odmęty,
rozbija bałwany:

Płyn! O płyn mój Błękitny Okręcie Pijany,
Smagany wichrami i mrozem ścinany,
Prażony przez słońce, na wiór wysuszany.
Płyn! O płyn mój Błękitny Okręcie Pijany,
Płyn Latający Holendrze błękitem zabełtany!!!¹¹

Oda powstała na występ quasi-kabaretowy, który odbył się w Katedrze Filologii Ukraińskiej w dniu 11.12.2003 r. Kim jest (lub był) Napoleon Szelma? Z programu występu dowiadujemy się:

jeden z członków tajnej Loży Szyderców (jaka działa na naszym Okręcie i o jakiej możemy powiedzieć tylko to, że istnieje)¹².

Zdradziliśmy w tej książce sporo tajemnic, ale tej jednej nie możemy. Niech Napoleon pozostanie dobrym duchem nieznanym z twarzy i nazwiska, który pojawia się to tu to tam żartobliwie konstatując absurdy uczelnianej rzeczywistości. W końcu jest Szelmą. Z przyjemnością jednak wskażemy tropy i konteksty samej Ody.

Szturmy i smyczki to nic innego, jak nazwy ulic – Szturmowa 4 to ówczesny adres wydziału, zaś Smyczkowa 5/7 akademika. Dzieli je niewielka odległość pięciominutowego spaceru (choć wiadomo, że na niektóre zajęcia szło się zdecydowanie dłużej). Można było iść kulturalnie chodnikiem przy ulicy lub skrótem z drugiej strony, podziwiając przy okazji błękitny profil budynku-okrętu.

Nieprzypadkowo w wierszu pojawiają się przyjaciele i zawłości historii. Katedra w tamtym czasie była miejscem o fantastycznej, ciepłej atmosferze

¹¹ Zob. Archiwum Koła Błękitny Okręt, CK_2003/3004_22, s. 2.

¹² Ibidem, s. 1.

zarówno ze strony studentów, jak i wykładowców. Tu się nie było anonimowym człowiekiem ginącym w tłumie. Myśmy się znali i w większości lubili. Szacunek dla drugiego człowieka, nawet studenta odgrywał niebagatelną rolę. Pamiętajmy, że mówimy o czasie sprzed Pomarańczowej Rewolucji, gdy Ukrainą rządził Leonid Kuczma, zaś Aleksandr Łukaszenka nie miał jeszcze pięćdziesiątki, tyle krwi na rękach, za to miał więcej włosów. Już czuło się wrzenie obywatelskie w Ukrainie, co z wypiekami komentowaliśmy na zajęciach i pomiędzy nimi.

Czym są machorki dzielnych marynarzy chyba nie musimy wyjaśniać. Oczywiście papierosy, palone namiętnie, uwaga: w budynku, czyli na pokładzie! W czasach największej działalności Łoży Szyderców paliło się przy schodach i w takich korytarzowych wnękach na środku budynku. Niestety palaczom wydano wojnę, spychając ich najpierw do klatek schodowych, a następnie na zewnątrz. Podchody partyzanckie wielbicieli tytoniu trwały jeszcze długo, z rozrzucaniem ulotek sygnowanych L_S włącznie. Zapewne jak się państwo domyślacie, w długofalowej perspektywie ponieśli klęskę.

W tekście Napoleona Szelmy czytamy o błyszczących w ciemności ścianach i twarzach. Kluczem do tej zwrotki jest inne przezwisko budynku: „azbeściak”. Ten niepozorny szklany klocek skrywał w sobie nie tylko nadzieje, pęd do wiedzy i inne elementy życia uniwersyteckiego. Jak wiele inwestycji z jego czasów, miał azbestowe komponenty, z których niemiłosiernie szydzono na wydziale. Na początku XX w. lata świetności miał już dawno za sobą (o ile kiedykolwiek je miał). Jak to cudo architektoniczne było dopuszczone do użytkowania jeszcze przez wiele lat, nie wiedzą nawet najstarsi górale. Szelma coś niecoś wie, jednak skoro utrzymaliśmy jego klauzulę tajności, wróćmy do Ody.

Ściany trzymające się cudem i nędzna dratwa są łatwo dekodowalne dla każdego, kto spędził na Szturmowej kilka lat. Dziurawe wykładziny, nieszczelne okna, które zapychało się czymkolwiek, by tylko nie zamarznąć. Zima to był wesoły czas. Można było na przykład opanować rzadką sztukę pięknej kaligrafii w rękawiczkach lub opracować plan „co jeszcze muszę na siebie włożyć, żeby było mi na zajęciach możliwie ciepło, ale jednak nie wszystko, bo jak wyjdę to zmarznę”. Początki lata też dostarczały dużo hec. Niby filologia, a jednak studenci, niczym tegie ściśle umysły, doskonale orientowali się która sala zapewni minimalny chłód, a w której narażą się na udar ciepłny. Wiosną i jesienią można było odetchnąć? A gdzie tam. Wieczne przeciągi.

Stąd u Szelmy pojawiają się słowa:

Smagany wichrami i mrozem ścinany,
Prażony przez słońce, na wiór wysuszany.

Trzeba przyznać, że autor doskonale nasycił tekst wieloma „smaczkami” znanymi dla ówczesnej społeczności Wydziału Lingwistyki Stosowanej i Filologii Wschodniosłowiańskich. Podsumowując, Oda stanowi świetny przykład na to, jak z niewinnej inspiracji symbolizmem, surrealizmem i Arturem Rimbaud stworzyć bliski życiu utwór satyryczny, inkrustowany szyderczym, szelmowskim, spojrzeniem studenta.

We wspomnianym programie występu z grudnia 2003 r. jest jeszcze jeden ciekawy cytat, który zostawiliśmy na koniec:

Mamy nadzieję, że Błękitny Okręt będzie ruszał w morze naszej katedry jeszcze wielokrotnie, a dzisiejszy rejs nie będzie jego ostatnim.

W podobnym czasie, tylko dwadzieścia lat później, również stawiamy kropkę, przepełnieni podobnie rozedrganą nadzieją.

Koniec?

Fot. 94. Prof. dr hab. Walentyna Sobol i Kamila Brodowska na spotkaniu ze studentami pierwszego roku 2022/2023.

Fot. 95. Autorzy.

*

Książkę oddajemy do druku w słoneczny dzień kwietniowy, gdy przyroda wokół Uniwersytetu Warszawskiego wprost wybucha witalnością. Obserwujemy energię ludzi, spacerujących wokół. Radośni, szczęśliwi, pełni słońca. My prawie też tacy jesteśmy. Jednak gdzieś w zakamarkach duszy wciąż słyszymy pełen woli walki i przetrwania głos. Głos krzyczącej z frontu Ukrainy. Ten głos zwiększony echem stuleci walki o swoją wolność i godność. Kłaniamy mu się nisko, wdzięczni życiu, że tworząc Błękitny Okręt mogliśmy dołożyć maleńką cegielkę, by język ukraiński brzmiał w Warszawie silnym głosem.

SUMMARY

У книжці висвітлено історію діяльності Наукового Літературно-Театрального Кола „Błękitny Okręt”, починаючи від часу його постановня у 2000 році. Особлива роль відведена простеженню пройденого шляху наших абсолювентів, які брали активну участь у житті кола і Кафедри Україністики – з метою накреслення перспектив. У першу чергу це капітани – Каміла Бродовська, Анастасія Петручаніс, Марта Сулковська, Ольга Зелени, Міхал Квятковський, Міхал Шимко, Анна Слюсар, Агата Грушка, Анна Коженьовська-Бігун, Давид Бзорек. Це також і найактивніші актори – їхні імена віднайдемо не тільки в розділі *Załogi Błękitnego Okrętu*. Але також і в частинах *Powrót na pokład*, *Kroniki portowe*, *Kotwica w górę*. Завершує книжку сповнений віри і надії – розділ *Oda do Błękitnego Okrętu*. На фото можемо побачити молодь нашої Кафедри Україністики у творчій дії, у радісній миті успіху і в креації образів, окрилених словом і піснею.

В основу діяльності наукового студентсько-докторантського кола від початку було покладено ідею артистичної гуманістики, а також теорію антропології поетичного слова митців України і Польщі. Ці засади ми прагнули втілити в постановці фрагментів драматичних творів, у поетичних вечорах, у студентських дотепних кабарегах і в календарно-обрядових святах, таких, наприклад, як вертеп на чолі з Ігорем Горківим. Збережені в архіві кола фото, сценарії та публікації про студентські ініціативи, а також спогади самих учасників потверджують слушність і результативність перформенсу як форми донесення сили живого слова. Слова поетичного, а тому вічного – Слова у Душі і Душі у Слові. Серед наших випускників – учителі, перекладачі, директори фірм, редактори газет, науковці, журналісти, винахідники, археологи, письменники. Про них і для них наша книжка.

Ключові слова: Наукове коло, артистична гуманістика, кар’єри випускників, Майстерня польсько-українських літературних взаємин, Кафедра україністики, Варшавський університет.

In the book, the history of the Scientific Literary-Theatrical Circle "Błękitny Okręt" is presented, starting from its establishment in 2000. Special attention is given to tracing the paths of our graduates who actively participated in the life of the circle and the Department of Ukrainistics with the aim of outlining perspectives. First and foremost, these are the captains - Kamila Brodowska, Anastazja Pietruczanis, Marta Sułkowska, Olga Zielony, Michał Kwiatkowski, Michał Szymko, Anna Ślusarz, Agata Gruszka, Anna Korzeniowska-Bihun and Dawid Bzorek.

They are also the most active actors - their names can be found not only in the chapter titled *Załogi Błękitnego Okrętu* but also in sections like *Powrót na pokład*, *Kroniki portowe*, and *Kotwica w górę*. The book concludes with a section titled *Oda do Błękitnego Okrętu*, filled with faith and hope. In the photos, we can see the youth of our Department of Ukrainistics in creative action, in joyful moments of success, and in the creation of images inspired by words and songs.

From the very beginning, the activities of the scientific student-doctoral circle were based on the idea of artistic humanism, as well as the theory of anthropology of poetic language of artists from Ukraine and Poland. We sought to embody these principles in the staging of dramatic works, in poetic evenings, in student humorous cabarets, and in calendar-ritual celebrations, such as the Nativity scene led by Igor Gorky. The preserved photos, scripts, and publications about student initiatives in the circle's archive, as well as the memories of the participants themselves, confirm the validity and effectiveness of performance as a means of conveying the power of live words. The words of poetry, and therefore eternal words - Words in the Soul and the Soul in the Word. Among our graduates are teachers, translators, company directors, newspaper editors, scientists, journalists, inventors, archaeologists, and writers. Our book is about them and for them.

Key words: Scientific circle, artistic humanism, graduates' careers, Research Laboratory of the History of Polish-Ukrainian Literary Relations, Department of Ukrainian Studies, Univeristy of Warsaw.

BIBLIOGRAFIA

- Bzorek Dawid, *Rocznica 20-lecia Koła Naukowego Literacko-Teatralnego „Błękitny Okręt”* [w:] „Studia Polsko-Ukraińskie”, red. Walentyna Sobol, nr 7, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2020, s. 301-304.
- KO, *Dzień Ukraiński w WSE-I*. [w:] „Pasma”, 17-18 listopada 2007, s. 7.
- Kowalewska Aneta, *Ukraiński wieczór w bibliotece* [w:] „Głos Wyszkowa”, 18 marca 2008, s. 13.
- Kwiatkowski Michał, Zielony Olga, *Studencki TEATR SŁOWA ŻYWEGO Błękitny Okręt ma 10 lat* [w:] „Komunikacja specjalistyczna”, red. Stanisław Szadyko, nr 3, Zakład Graficzny UW, Warszawa 2010, s. 249-253.
- Gruszka Agata, Bzorek Dawid, *Występ Koła Naukowego Literacko-Teatralnego „Błękitny Okręt” na XVII Festiwalu Nauki* [w:] „Komunikacja Specjalistyczna”, red. Łukasz Karpiński, t. VII, Zakład Graficzny UW, Warszawa 2014, s. 252-254.
- Lewandowska Paulina, *Uniwersytet Warszawski – Iwanowi France* [w:] „Uniwersytet Warszawski”, nr 5 (30), grudzień 2006, s. 16-19.
- ES, *Śladami Tarasa Szewczenki* [w:] „Nowy Wyszковиак”, nr 11/2008 (544), 18 marca 2008 r., s. 12-13.
- Program XVII Festiwalu Nauki 20-29 września 2013 roku* [w:] „Gazeta Wyborcza. Bezpłatny dodatek”, 13 września 2013, s. 15.
- Rzepka Rozalia, List/Лист [w:] *Сві-й-танок. Студентський літературний альманах*. ВПЦ “Київський Університет”, Випуск 12, Київ 2020, с. 108-109.
- Szczuka Elżbieta, *Kronika kulturalna 2008* [w:] „Zeszyty Wyszkovskie”, Zeszyt V, Wyszków 2009, s. 107-116.
- Trusz Anna, *O wojnie Sirka na Krym* [w:] *Ucranistica. Збірник наукових праць*, Кривий Пір 2010, s. 74-81.

Bibliografia w jęz. ukraińskim

- Беліченко Маргарита, *Шевченківське свято у Варшавському Університеті*, 14 березня 2005. Архів кола Синій Корабель.
- Бродовська Каміла, *«Дударіку», приїжджай до нас частіше!* [в:] «Наше слово», 8 лютого 2004, с. 2.
- Бродовська Каміла, Голомб Анна, Федорчук Агнешка, Пахоцький Міхал, Свьондер Яцек, *Це тільки початок «української дороги»* [в:] «Кафедра», 20-21 листопада 2003, с. 6.
- Делюра Себастьян, *Warszawskie Zeszyty Ukrainoznawcze: biblioteka rzetelnego materiału naukowego* [в:] «Наше слово», 20-21 листопада 2003, с. 2.
- Зеленська Ліліана, *Повість–поема Осипа Турянського «Поza межами болю»* [w:] *Ucrainistica. Збірник наукових праць*, № 9, Кривий Ріг 2011, с. 20-28.
- Камінська Юлія, *Наука розширює кордони. Презентація «Польсько-українських студій»* [в:] «Наше слово», № 42 (3349), 17 жовтня 2017 р., с. 4.
- Камінська Юлія, *«Репортаж з місця подій»: про що нам розповідають щоденники з минулих епох* [в:] «Наше слово», 10 січня 2021, № 2, с. 10-11.
- Камінська Юлія, *III Міжнародна конференція у Варшаві* [в:] «Наше слово», №5, 30 січня 2022, с. 3.
- Кліш Олександра, *Щасливого плавання, «Синій корабель»!* [в:] «Наше слово», 8 лютого 2004, с. 2.
- Коженювська-Бігун Анна, Соболь Валентина, *Нас покликала до життя Леся Українка* [в:] «Наше слово», № 11, 2010, с. 10.
- Коростатевич Леся, *Від Пилипа Орлика до Андруховича: філософія буття в его-документах* [в:] «Наше слово», № 47, 24 листопада 2019, с. 6.
- Коростатевич Леся, *Україна знов у вогні* [в:] «Наше слово», № 3, 22 січня 2023, с. 14-15.
- Марціняк Лідія, Кучара Конрад, *Назустріч 50-літтю Кафедри Україністики* [в:] «Наше слово», №5, 2 лютого 2003, с. 1-4.
- Прядко Володимир, *Польські студенти дали серцю волю*, [в:] «Панорама Новин», www.vistka.com, доступ [12.12.2023].
- Рошковський Мартин, *Переклад польською мовою вірша Кирила Транквіліона Ставровецького* [в:] *Львівська медієвістика. Біля джерел українського бароко*, за ред. Богдани Криси, вид. «Свічадо», Львів 2010, с. 201.

- Соболь Валентина, *Марія Матіос у гостях у студентів-україністів* [в:] *Ucranistica. Збірник наукових праць*, Кривий Ріг 2010, s. 130- 132.
- Соболь Валентина, *Від експериментальної літературознавчої лабораторії – до Робітні Польсько-Українських Літературних Взаємин* [в:] “Вісник НТШ”, число 56, 2016, с. 19-21.
- Соболь Валентина, *Клементина Олещук: «Україністика відкрила мені фантастичну дорогу життя...»* [в:] «Наше слово», 2-21 листопада 2003, с. 3.
- Соболь Валентина, *Вибрані аспекти сучасної реценції Лесі Українки в Польщі. (До 150-ліття від дня народження)* [w:] “Dialog Dwóch Kultur. Діалог двог культур”, rocznik XV, 2020 nr 1, Muzeum Józefa Piłsudzkiego w Sulejówku 2021, s. 80-90.
- Сохацька Євгенія, *Польсько-українська листівка з Варшави* [в:] «Наше слово», 15 червня 2014, с. 11.
- Сподарик Григорій, *Українська культура в Ловічу* [в:] «Наше слово», № 15, 13 квітня 2008, с. 3.
- Сподарик Григорій, *Кропивницький студенти, амбасадор...* [в:] «Наше слово», № 52, 30 грудня 2001, с. 2.
- Сподарик Григорій, *Леся Українка: місія інтелігенції – будувати націю* [в:] «Наше слово», 14 березня 2021, с. 7.
- Шташевська Мартина, Ольшови Магдалена. *17 Травня 2011 на Кафедрі Україністики Варшавського Університету відбувся II Літературознавчий симпозіум* [в:] «Наше слово», №24, 12 червня 2011, с. 3.
- Хомин Ігор, *Студентська наукова конференція* [в:] «Наше слово», № 18, 30 квітня 2006, с. 2.

Filmografia

Film o kole: reżyser Sławomir Dawid Kowalczyk. Występ studentów koła 24.02.2011 r. w Ambasadzie Ukrainy w Polsce, poświęcony 140. rocznicy urodzin Łesi Ukrainki, Archiwum koła, znajdujące się w Pracowni Dziejów Polsko-Ukraińskich Stosunków Literackich w Katedrze Ukrainistyki UW.

Materiały promocyjne Katedry Ukrainistyki o kole naukowym Błękitny Okręt – 2022, Archiwum koła, znajdujące się w Pracowni Dziejów Polsko-Ukraińskich Stosunków Literackich w Katedrze Ukrainistyki UW.

O AUTORACH

Walentyna Sobol

Profesor dr hab. Walentyna Sobol jest historykiem literatury w Katedrze Ukrainistyki na Uniwersytecie Warszawskim. Kieruje Pracownią Dziejów Polsko-Ukraińskich Stosunków Literackich. Jest redaktorką naczelną rocznika „Studia Polsko-Ukraińskie”. W swych pracach zajmuje się historią literatury ukraińskiej w kontekście europejskim, komparatystyką literacką, teorią literatury, stosunkami polsko-ukraińskich powiązań literacko-kulturalnych, szczególnie okresu baroku – bliskiemu jej zainteresowań. Jest autorką ponad 400 prac, w tym akademickiej (NAN Ukrainy) zbiorowej „Historii Literatury Ukraińskiej” (2014) oraz 14 autorskich książek, między innymi: *З глибини віків* (1995, 2002); *Літопис Самійла Величка як явище українського літературного бароко* (1996); *12 подорожей в країну давнього письменства* (2003); *Пам’ятна книга Дмитра Туптала* (2004); *Не будьмо тіннями зникомими* (2006); *Українське бароко. Тексти і контексти* (2015); *Oleksandr Koszyc i jego dziennik „Z pieśnią przez świat”* (2018), podręczników z historii literatury od czasów najdawniejszych do współczesnych *До джерел* (2005-2008). Od wielu lat autorka pracuje nad diariuszem Filipa Orlika. Z prawie trzech tysięcy stron spisanych przez niego w języku staropolskim, ukraińskim, francuskim i po łacinie, często trudnych w odczytaniu z rękopisu, w ostatnio wydanej książce (*Filip Orlik i jego Diariusz*, odczytanie z rękopisu, opracowanie, wstęp, komentarze Walentyna Sobol, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2022) opublikowany został dziennik obejmujący lata 1725-1726.

Niepoprawnie optymistycznie wierzy w młodych ludzi.

Kamila Brodowska

Człowiek wielu zainteresowań i specjalności. Była studentka ukrainistyki, polonistka i archeolog o wąskiej, acz fascynującej specjalizacji – archeometalurgia. Autorka kilku książek i wielu artykułów m.in. z zakresu kynologii, archeologii i nowych mediów.

Współautorka pierwszego podręcznika promocji archeologii w nowych mediach *Cyfrowy archeolog* (2014) oraz autorka pierwszej polskojęzycznej monografii rasy psów *Beagle* (2004).

Przez lata związana z Muzeum Starożytnego Hutnictwa Mazowieckiego im. Stefana Woydy w Pruszkowie, jako Specjalista ds. PR-u, a następnie agencją Bees & Honey – Content Designer i Copywriter. Współautorka scenariusza nagrodzonej wystawy stałej w pruszkowskim muzeum pt.: „Przedświt – Mazowieckie Centrum Metalurgiczne z przełomu er” oraz redaktorka broszury wystawy, w której znalazły m.in. jej zdjęcia i teksty.

Aktorka Kompanii Teatralnej Mamro z ponad setką zagranych spektakli w całej Polsce.

Twierdzi, że nie ma rzeczy niemożliwych.

Dawid Bzorek

Dawid Bzorek – wieloletni prezes Koła Naukowego Literacko-Teatralnego „Błękitny Okręt”. Obecnie student IV roku Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych. W kręgu jego zainteresowań znajduje się literatura ukraińska oraz szeroko rozumiana dydaktyka języka i literatury ukraińskiej. Obecnie przygotowuje rozprawę doktorską pod kierownictwem prof. dr hab. Walentyny Sobol pt. *Dyskurs życia prywatnego w XVIII-wiecznych ego-dokumentach mężów stanu Filipa Orlika i Franciszka II Rakoczego*. Podczas swojego doktoratu odbył staż na Kijowskim Uniwersytecie Narodowym im. Tarasa Szewczenki. Dawid Bzorek od wielu lat jest sekretarzem rocznika „Studia Polsko-Ukraińskie”. Autor artykułów naukowych i popularno-naukowych.

Wiecznie ciekawy tego, co za horyzontem.